

Ruimtelijke onderbouwing

Realisatie Zonneveld Woudbloem

Eelerwoude werkt

met passie aan een mooi

en groen Nederland

Opdrachtgever

LC Energy
Bronland 12
6708 WH Wageningen
T 085-0499604
W www.lcenergy.nl

Opdrachtnemer:

Eelerwoude
[Onze vestigingen](#)
088-1471100
info@eelerwoude.nl
www.eelerwoude.nl

Projectgegevens:

Projectnummer: 8526
Datum: 9-11-2021
Status: Definitief
Versie: 1

© 2021 Eelerwoude

Dit rapport is enkelzijdig opgemaakt..

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	5
1.1	Aanleiding.....	5
1.2	Ligging en begrenzing projectgebied.....	6
1.3	Huidig planologisch regime.....	7
1.4	Leeswijzer.....	8
2	Planbeschrijving.....	9
2.1	Inleiding.....	9
2.2	Beschrijving huidige situatie projectgebied.....	9
2.3	Het zonneveld.....	14
2.4	Landschappelijke inpassing en inrichting.....	18
3	Beleidskaders.....	22
3.1	Inleiding.....	22
3.2	Rijksbeleid.....	22
3.3	Provinciaal beleid, Omgevingsvisie en -verordening.....	27
3.4	Regionaal beleid.....	35
3.5	Gemeentelijk beleid.....	37
4	Waardentoets.....	42
4.1	Inleiding.....	42
4.2	Natuurwaarden.....	42
4.3	Archeologische waarden.....	45
4.4	Cultuurhistorie.....	48
4.5	Water.....	48
4.6	Conclusie.....	50
5	Milieuaspecten.....	51
5.1	Inleiding.....	51
5.2	Bodem.....	51
5.3	Geluid.....	52
5.4	Luchtkwaliteit.....	53
5.5	Externe veiligheid.....	53
5.6	Bedrijven en milieuzonering.....	55
5.7	Verkeer en parkeren.....	55

5.8	Vormvrije m.e.r.-beoordeling	56
5.9	Lichtreflectie	57
5.10	Elektromagnetische straling	57
5.11	Warmteontwikkeling	57
5.12	Conclusie.....	58
6	Uitvoerbaarheid	59
6.1	Inleiding	59
6.2	Ruimtelijke uitvoerbaarheid	59
6.3	Maatschappelijke uitvoerbaarheid.....	59
6.4	Economische uitvoerbaarheid	59
6.5	Conclusie.....	60

- Inrichtingsplan 'Zonneveld Woudbloem, Landschappelijk inrichtingsplan, 16 juli 2021'
- Notitie Akkervogels, Zonnepark Woudbloem
- Quicksan flora en fauna, realisatie Zonnepark, Woudbloem
- Stikstofberekening Zonneveld Woudbloem
- Archeologisch bureauonderzoek, Transect 2522
- Inventariserend veldonderzoek verkennende fase, Zonnepark Kooiweg te Woudbloem, Gemeente Midden-Groningen
- Archeologisch vooronderzoek: een inventariserend veldonderzoek (karterend booronderzoek)', RAAP-RAPPORT 5317
- Toetsresultaat watertoets
- Samenvatting watertoets
- Vormvrije MER Zonneveld Woudbloem
- Schitteringsonderzoek Zonneveld Woudbloem
- Zonnepark Woudbloem, Omgevingsproces & participatie mogelijkheden

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

1.1.1 De overheid biedt beleidsruimte voor realisatie zonnevelden

Recent is het klimaatakkoord vastgesteld. Het Kabinet heeft met het nationale klimaatakkoord een centraal doel: het terugdringen van de uitstoot van broeikasgas in Nederland met 49% ten opzichte van 1990. Het kabinet pleit in Europa voor een broeikasgasreductie van 55% in 2030. Het centrale doel van het Klimaatakkoord raakt aan het leven van alledag. Huishoudens zullen worden gedwongen bewuster met energie om te gaan en alternatieve vormen van energieproductie worden zichtbaar in het landschap.

De gemeente Midden-Groningen wil in 2030 de CO₂ uitstoot in de gemeente met 55% hebben teruggebracht. Daarbij zet de gemeente in op energiebesparing (1,5 % per jaar, klimaatakkoord), het vergroten van de duurzame energieproductie (er wordt gestreefd naar 25% duurzame energie geproduceerd binnen de gemeente in 2030) en het efficiënter gebruik van fossiele bronnen. Om bij een volledige keuze voor zonne-energie de benodigde duurzame energie voor woningen en bedrijven op te wekken, is een gebied van ongeveer 1900 ha met zonnepanelen nodig. De gemeente wil niet direct de benodigde ruimte voor zonnepanelen (1900 hectare) invullen, maar op basis van de opgedane ervaringen het beleid tussentijds evalueren en zo nodig kunnen bijstellen. Een ander argument is om in te kunnen spelen op nieuwe ontwikkelingen in de duurzame energiesector. Windenergie, aardwarmte en biogas kunnen ook een rol spelen in de duurzame energiemix. Voor de periode tot 2025 wordt ruimte geboden voor een oppervlakte van maximaal 600 hectare. Door eerst uit te gaan van maximaal 600 hectare (ongeveer een 1/3 deel van het ruimtebeslag bij volledige richtten op zonne-energie) kan het aandeel zon groeien en is er daarna ruimte om de kader bij te stellen indien nodig. De omvang van de kansrijke locaties is dusdanig dat hierbinnen voldoende zoekruimte is om onder voorwaarden 600 hectare te realiseren.

1.1.2 Initiatief voor realisatie zonneveld

Vier families hebben, in samenwerking met LC Energy, het plan opgevat om een zonneveld (voor een termijn van 30 jaar) te realiseren van 29,6 hectare (inclusief hekwerk en enkele groene randen) binnen een totaal projectgebied ter grootte van circa 42,3 hectare. Daarnaast wordt een testveld gerealiseerd. Het projectgebied waarbinnen het zonneveld wordt gerealiseerd ligt in het buitengebied, ten zuidwesten van Slochteren, aan de rand van natuurgebied 't Roegwold.

LC Energy is een jong Nederlands bedrijf, ontstaan uit twee ervaren marktspelers: Low Carbon uit Londen en QING uit Arnhem. LC Energy is opgericht met als doel 500 MWp aan zonnevelden te ontwikkelen en te exploiteren in Nederland.

1.1.3 Bouw van het zonneveld past niet binnen de huidige regels

Voor de realisatie van het zonneveld wordt een omgevingsvergunning aangevraagd, in afwijking van het bestemmingsplan (op grond van artikel 2.12, eerste lid, sub a, onder 3° Wabo). Deze voorliggende ruimtelijke onderbouwing is onderdeel van de vergunningaanvraag. Hierin komen alle relevante aspecten vanuit de ruimtelijke ordening voor dit zonneveld aan de orde. Deze ruimtelijke onderbouwing toont aan dat de ontwikkeling van het zonneveld in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening.

1.2 Ligging en begrenzing projectgebied

Het project ligt in een randveenontginningslandschap. Het projectgebied ligt momenteel grotendeels ingeklemd tussen natuurgebied 't Roegwold en een gaswinning. Langs deze gaswinning zijn reeds enkele groenstructuren aanwezig. Verder ten oosten van het projectgebied ligt de tweede ontginningsas van Slochteren, met erven met erfbeplanting.

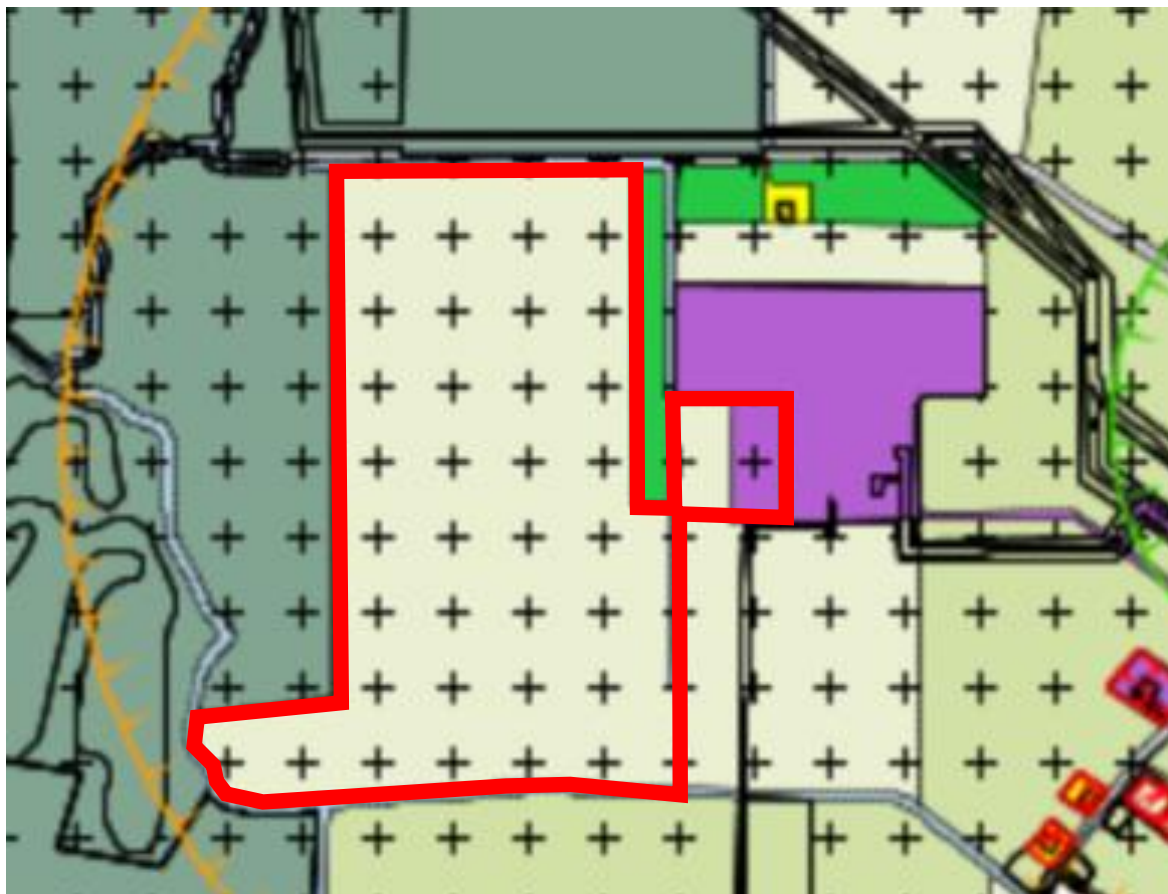

Figuur 1: Ligging en begrenzing projectgebied (met rode contouren aangegeven). Met blauwe pijl is de ligging van het testveld aangeduid.

1.3 Huidig planologisch regime

Het projectgebied maakt onderdeel uit van het bestemmingsplan 'Buitengebied 2012' (vastgesteld op 4 april 2013). Tevens geldt het 'Facetbestemmingsplan kleinschalige windturbines', het 'Facetbestemmingsplan karakteristieke objecten' en het 'Facetbestemmingsplan Parkeren'. Het projectgebied heeft grotendeels de enkelbestemming 'Agrarisch – Cultuurgrond', voor een beperkt deel (aan de noordoostzijde) de enkelbestemming 'Bedrijf – Delfstoffenexploitatiegebied') en er loopt een watergang door het projectgebied (aan de oostzijde) met de enkelbestemming 'Water'. De gronden hebben de dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie – 3' en de gebiedsaanduiding 'geluidzone – industrie'. Het projectgebied wordt langs de noord- en westkant omzoomd door de bestemming 'natuur'. Aan de oostkant ligt de gaswinning met een groenstrook (met de bestemming 'Groen').

De realisatie van het zonneveld past niet binnen het huidige planologische regime. Daarom wordt een omgevingsvergunning aangevraagd, in afwijking van het bestemmingsplan (op grond van artikel 2.12, eerste lid, sub a, onder 3° Wabo).

Figuur 2: Weergave projectgebied (indicatief) op verbeelding bestemmingsplan 'Buitengebied 2012'.

Ook is het ontwerpbestemmingsplan 'Buitengebied' van de gemeente Midden-Groningen in procedure en van toepassing. Het projectgebied heeft hierin ook grotendeels de enkelbestemming 'Agrarisch – Cultuurgrond' en er loopt een watergang door het projectgebied met de enkelbestemming 'Water' (aan de oostzijde). De gronden hebben de dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie – 4' en de gebiedsaanduiding 'geluidzone – industrie'. De

oostzijde van het testveld heeft de gebiedsaanduiding 'overige zone – gaslocatie'. Het projectgebied wordt langs de noord- en westkant omzoomd door de bestemming 'natuur'. Aan de oostkant ligt de gaswinning met een groenstrook (met de bestemming 'Groen').

De realisatie van het zonneveld past ook niet binnen dit ontwerp bestemmingsplan, welke in procedure is.

1.4 Leeswijzer

De ruimtelijke onderbouwing is opgebouwd uit 6 hoofdstukken. In hoofdstuk 2 wordt eerst ingegaan op het voorgenomen plan. In hoofdstuk 3 komt het beleidskader aan bod. In dit hoofdstuk wordt een beschrijving gegeven van het van toepassing zijnde rijksbeleid, provinciaal beleid en gemeentelijk beleid. Het voorgenomen plan wordt daarbij getoetst aan dit beleid. Hoofdstuk 4 bevat een waardentoets. Hieruit blijkt welke waarden er in het projectgebied aanwezig zijn en of deze worden aangetast door de ontwikkeling. In hoofdstuk 5 komen de relevante milieuaspecten aan bod. In hoofdstuk 6 wordt tot slot ingegaan op de ruimtelijke, maatschappelijke en economische uitvoerbaarheid.

2 Planbeschrijving

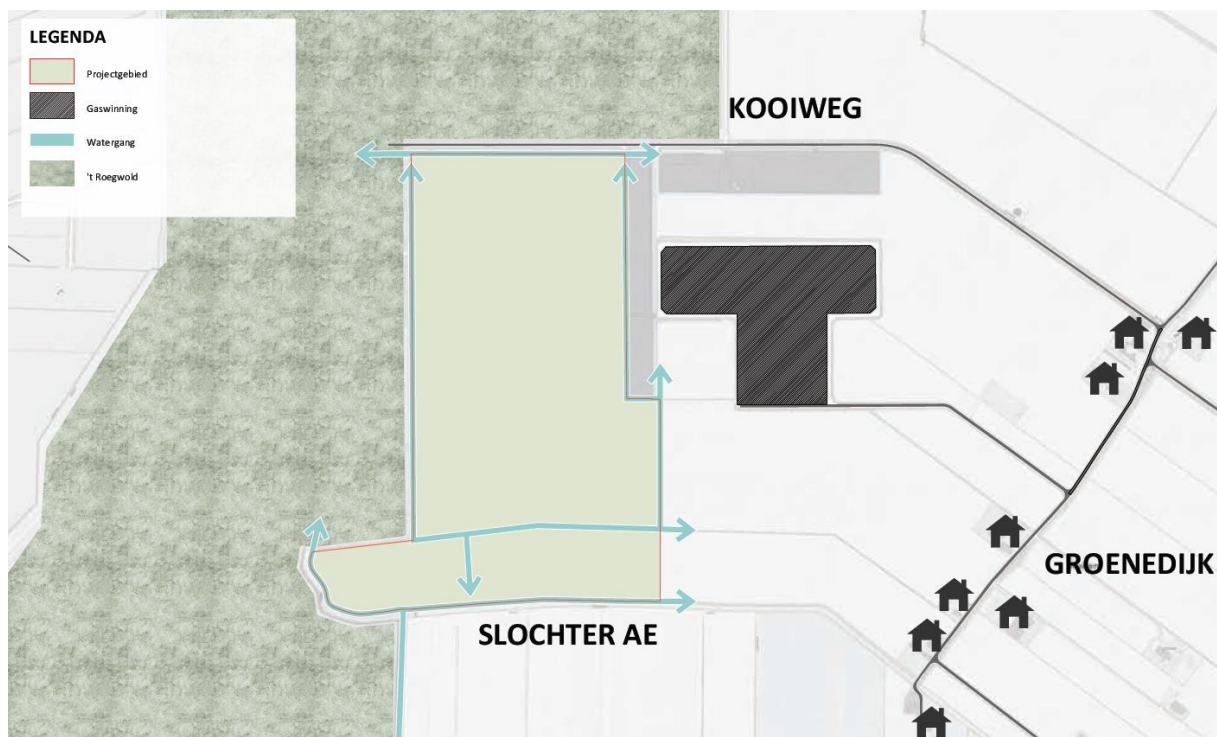
2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de huidige situatie weergegeven en wordt de voorgenomen ontwikkeling beschreven.

2.2 Beschrijving huidige situatie projectgebied

2.2.1 Huidige situatie projectgebied en direct omgeving

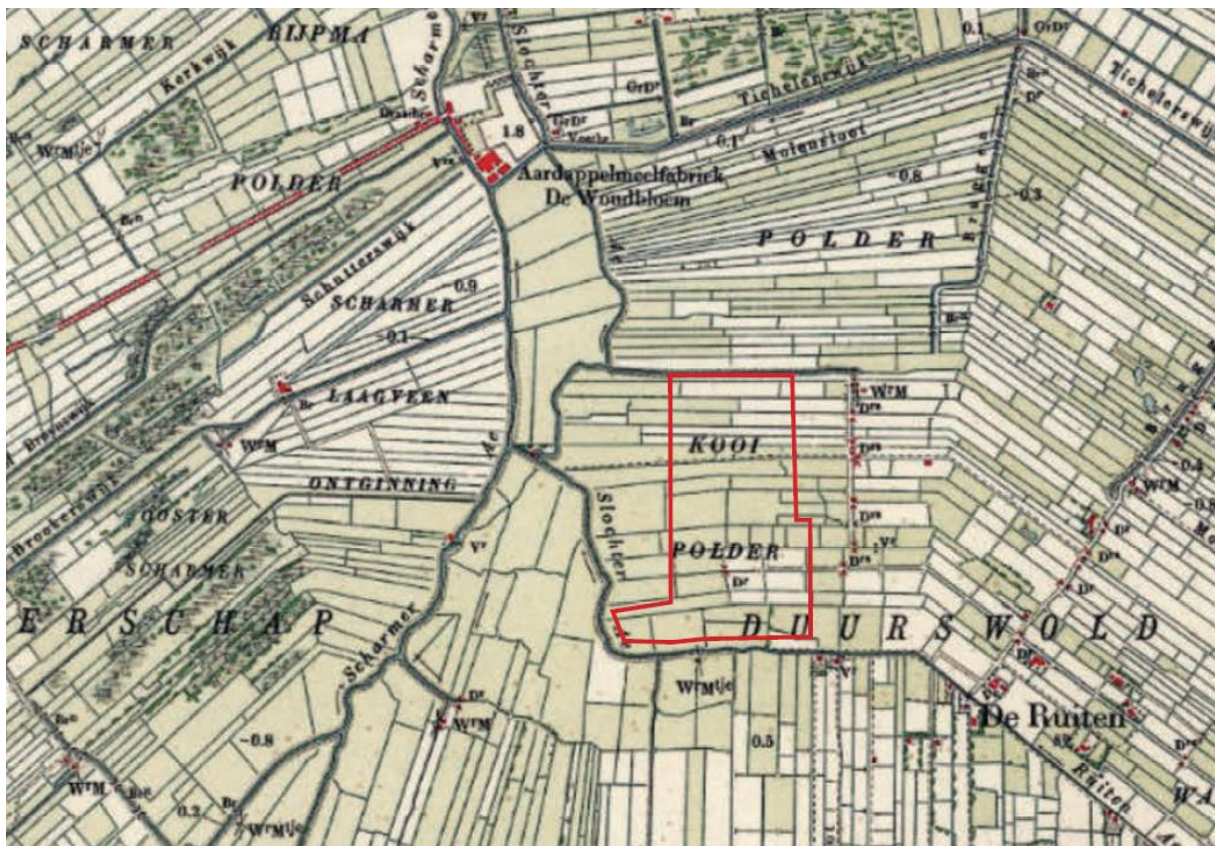
Het projectgebied is circa 42,3 hectare groot (exclusief het testveld van meer dan 1 hectare). Het gebied is momenteel in gebruik ten behoeve van reguliere landbouw en ligt in het buitengebied van de gemeente Midden-Groningen, ten zuidwesten van Slochteren. Momenteel ligt het projectgebied ingeklemd tussen natuurgebied 't Roegwold en een gaswinning. Langs deze gaswinning is reeds al een groenstructuur aanwezig. Opschot van pioniervegetatie wordt aangetroffen langs de slootkanten in het natuurgebied. Verderop langs de Groenedijk liggen enkele erven met erfbeplanting. De waterloop Slochter Ae stroomt ten zuiden langs het projectgebied. Het projectgebied maakt onderdeel uit van het open veenontginningslandschap. Er zijn een aantal kenmerkende elementen aanwezig die de maat-en schaal van het landschap bepalen, zoals de gaswinning, de bestaande beplantingsstructuren van 't Roegwold, diverse watergangen en het seizoensgebonden gebruik van omliggende landbouwgronden.

Figuur 3: Weergave projectgebied en directe omgeving.

2.2.2 Ontstaansgeschiedenis van het landschap

Het huidige veenontginningslandschap rondom het projectgebied is ontstaan vanuit de veengronden aan de oevers van het riviertje de Slochter AE. Het projectgebied ligt in een van origine randveenontginningslandschap. Vanuit de halvecirkelvormige ontginningsas van Scharmer, Kolham en Slochteren zijn de hoogveenengronden met smalle stroken in de Middeleeuwen in ontginning gebracht. Toen deze afstand groter werd, werd er vaak een tweede ontginningsas aangelegd, zoals is te zien in de omgeving van het projectgebied. De Groenedijk vormt het tweede ontginningslint. De ontginning ging door tot de watergangen nabij Woudbloem. Hier werden de percelen blokvormig, zoals ten dele ook in het projectgebied. Door de verre ligging vanaf de bewoonde wereld waren deze gronden waarschijnlijk als gemeenschappelijke hooilanden in gebruik. De oude verkaveling is binnen het projectgebied grotendeels verdwenen. Het projectgebied kenmerkt zich nog wel door het open karakter van het veenontginningslandschap. Momenteel wordt het perceel gebruikt voor reguliere landbouw. Uitgangspunt voor landschappelijke inpassing van het zonneveld, vanuit deze ontstaansgeschiedenis, is dat de verkaveling en open karakter van het landschap behouden blijft.

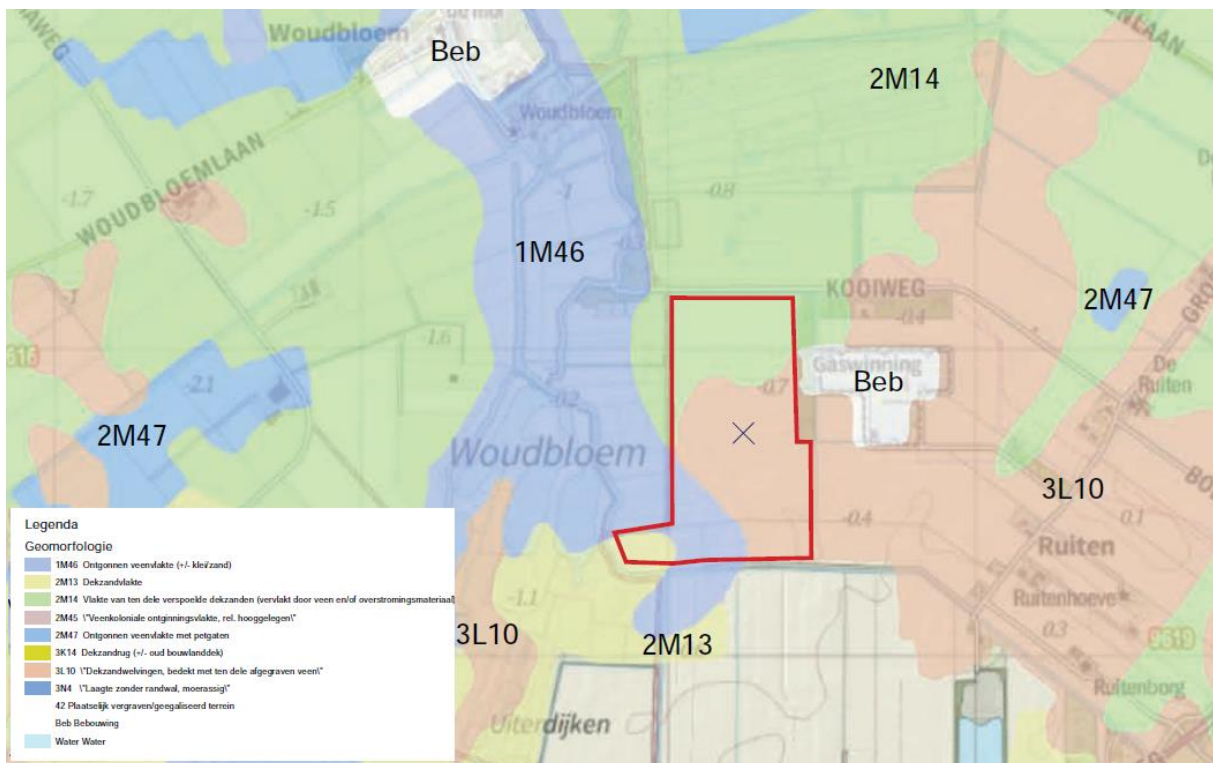

Figuur 4: Historische kaart uit 1922 met daarop het projectgebied en de directe omgeving.

2.2.3 Geomorfologie en bodem

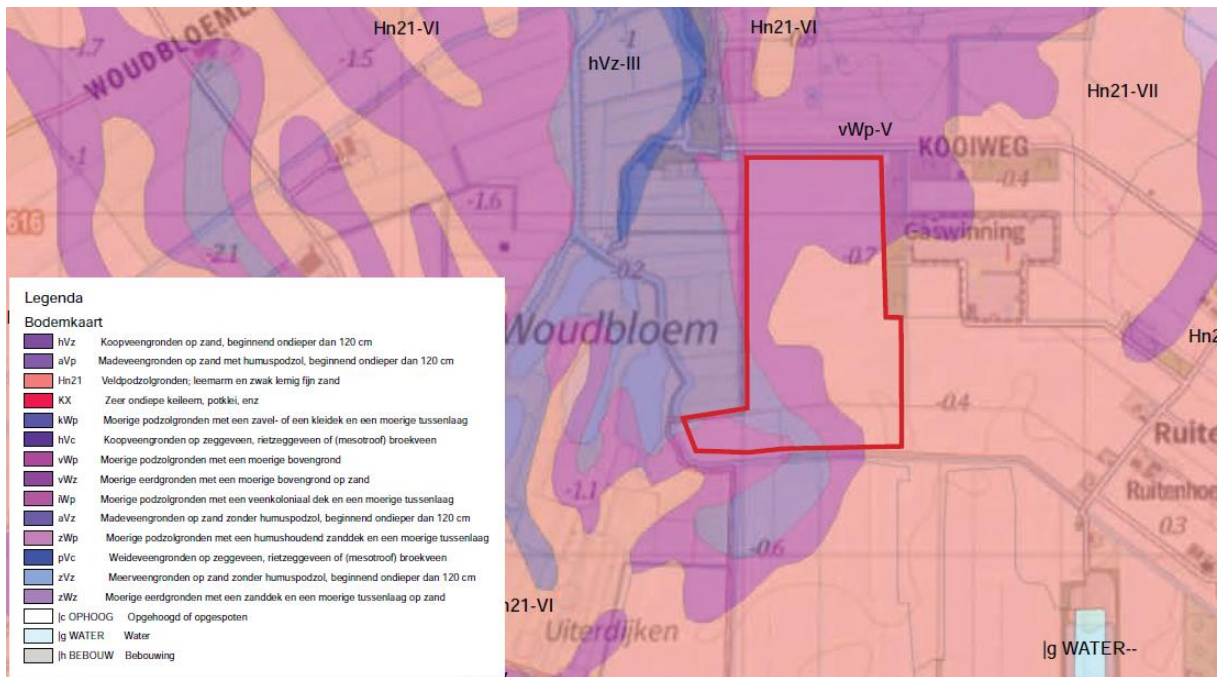
De geomorfologische kaart (zie figuur 5) laat de ontstaansgeschiedenis van de diepere ondergrond van het gebied zien. Het projectgebied ligt hoofdzakelijk in een ontgonnen veenvlakte (1M46), vlakte van ten dele verspoelde dekzanden (2M14) en een dekzandwieling bedekt met (ten dele afgegraven) veen (3L10). Dit noord-Nederlandse landschap is gevormd in de voorlaatste ijstijd, het saalien (200.000-130.000 jaar geleden). In die tijd was de noordelijke helft van Nederland bedekt met een ijskap. Tijdens het saalien lag er een lobvormige ijstong

van enkele tientallen kilometers in het projectgebied, zo ontstond het Hunzedal. Na het saalien brak er een warmere periode (het eemien) aan, waarin de ijskappen smolten en de zeespiegel rees. De zogenaamde Eemzee bedekte toen een deel van Nederland en drong in het Hunzedal door tot aan Gasselternijveen. In dit Hunzedal liet de binnendringende zee een pakket mariene kleien en zand achter. Ook vond er meer landinwaarts veengroei plaats in dit brede dal. Toen na deze warmere periode de laatste ijstijd, het weichselien (100.000-10.000 jaar geleden), aanbrak, kwam Nederland niet opnieuw onder een ijskap te liggen. Wel was de invloed van het koude klimaat goed merkbaar. De bodem was permanent bevroren (permafrost). Door de afwisseling van bevroering, opdooi en smeltwater werden oudere afzettingen van klei en zand opgeruimd. Smeltwater van de nabijgelegen ijskap erodeerde delen van eerdere afzettingen. Het water sneed door de keileem en er ontstonden beek- en rivierdalen. Deze waren echter niet zo breed als het Hunzedal. Het rivierdal van de Fivel is een dergelijk dal en was ooit een zijtak van de Hunze. De huidige Slochter Ae en de Scharmer Ae zijn resten van deze rivier. In de laatste fase van het weichselien werden er dekzanden afgezet. Vanwege de spaarzame vegetatie in een droog en koud klimaat kon de wind makkelijk grip krijgen op het fijne zand dat aan de oppervlakte lag. Het zand werd meegevoerd met de wind waarbij de afstand afhankelijk was van de korrelgrootte. De afzetting van dit dekzand had tot gevolg dat het bestaande reliëf in het landschap vervlakte. Het landschap kreeg een geringer reliëf dan daarvoor het geval moet zijn geweest. Hier en daar werden in het landschap lage, glooiende ruggen gevormd die als waterscheidingen gingen fungeren. Vanaf circa 6000-5000 v. Chr. ontstond in grote delen van Groningen veengroei door het stijgen van de zeespiegel en een daarmee samenhangende verslechterde afwatering van rivieren en een stijging van het grondwaterpeil. Het veen begon aanvankelijk lokaal te groeien in laag gelegen dalen, zoals in het projectgebied. Onder andere de Slochter Ae ging vanaf deze tijd als veenstroompjes fungeren. Vanuit de dalen kroop het veen langzamerhand over het dekzandlandschap en bedekte zelfs de dekzandkoppen en –ruggen. Het gehele gebied raakte overveend met in de dalen veenpakketten tot wel vijf meter dik en op de dekzandvlaktes pakketten van circa twee meter dik. In het met veen bedekte gebied was bewoning gedurende vele eeuwen onmogelijk. In de middeleeuwen werd het gebied in ontginning genomen.

Figuur 5: Geomorfologische kaart met daarop het projectgebied en de directe omgeving.

De bodemkaart laat zien hoe de bovenste laag van de ondergrond is opgebouwd. Ter plekke van het projectgebied liggen veldpodzolgronden (Hn21); leemarm en zwak lemig fijn zand, moerige podzolgronden met een moerige bovengrond (vWp) en koopveengronden (HvZ). Uitgangspunt voor landschappelijke inpassing van het zonneveld is dat er gebruik wordt gemaakt van inheems plantsortiment behorend bij de bodem en waterhuishouding ter plekke. Bijhorend plantsortiment: geoorde wilg, berk, vuilboom, zachte berk, grauwe wilg, grove den, zwarte els, krent en appelbes, eensteilige meidoorn, schietwilg en zwarte bes.

Figuur 6: Bodemkaart met daarop het projectgebied en de directe omgeving

2.2.4 Beleving zonneveld / recreatie

Er liggen diverse erven langs de Groenedijk met zicht op het projectgebied. De afstand vanaf deze erven tot aan het panelenveld is ruim 300 meter. Ten oosten loopt een recreatief pad langs het natuurgebied. Ten zuiden loopt een wandelpad langs de watergang. Het wandelpad verbindt het fietspad aan de oostzijde met de Groenedijk.

2.2.5 Natuurwaarden van het gebied

Staatsbosbeheer is eigenaar van het naastgelegen natuurgebied 't Roegwold, onderdeel van de robuuste verbindingszone (NNN). In het natuurgebied bestaan de aanwezige natuurwaarden uit (natte) graslanden, moerasbos en open water. Net ten noordwesten van het projectgebied zijn goed ontwikkelde watergangen aanwezig welke het leefgebied vormen voor de groene glazenmaker, een libelle beschermd vanuit de habitatrichtlijn. Staatsbosbeheer wil het leefgebied voor deze soort optimaliseren.

2.2.6 Watersysteem en beheerzones

Het Waterschap Hunze en Aa's heeft geen opgaven betreft de waterschapswatergangen in en om het projectgebied. Voor onderhoud van de watergangen hebben de waterschapswatergangen een schouwpad van ongeveer 5 meter nodig. De watergangen in het projectgebied hebben strakke cultuurtechnische oevers.

2.3 Het zonneveld

In deze paragraaf wordt het plan voor het zonneveld uiteengezet. Ten behoeve van het plan is ook een inrichtingsplan opgesteld. Dit plan is separaat bijgevoegd.

2.3.1 Technische gegevens zonneveld

Het gehele plangebied, voor realisatie zonneveld en voor natuurontwikkeling, is 42,3 hectare groot (exclusief testveld van meer dan 1 hectare). Het zonneveld (inclusief technische benodigdheden en tijdelijke groene randen) heeft een oppervlakte van 29,6 hectare (70%) en er wordt permanente nieuwe natuur, buiten het zonneveld, gerealiseerd van 12,7 hectare (30%).

In het zonneveld worden panelen en toebehoren geplaatst. De panelen worden landscape op een tafel geplaatst met een hoogte van maximaal 1,99 meter ten opzichte van het maaiveld. De panelenrijen worden parallel aan de Kooiweg geplaatst, gericht op het zuiden. De panelen worden op één hoogte (ten opzichte van het maaiveld) geplaatst.

De opgewekte stroom wordt vanaf de zonnepanelen getransporteerd naar omvormers, veelal gemonteerd onder de panelen. Vanaf de omvormers wordt de stroom ondergronds getransporteerd naar één van de transformatorstations langs de (half)verharde beheerpaden die ook dienstdoen als route voor de brandweer en het waterschap. Per twee hectare zonneveld is ongeveer één transformator nodig. Vanaf de transformatoren wordt de stroom ondergronds naar het inkoopstation getransporteerd. Het inkoopstation heeft een maximale hoogte van 3,8 meter vanaf het maaiveld. Het inkoopstation is het aansluitpunt voor de netverbinding. De transformatoren hebben, net als de opslagcontainers, een maximale hoogte van 3,00 meter vanaf het maaiveld. De kleur van de transformatoren dient zo donker mogelijk te zijn, bij voorkeur antraciet (RAL8019). Door de donkere kleurstelling zullen de transformatoren minder opvallen in het landschap.

2.3.2 Toegankelijkheid en ontsluiting

Het zonnepanelenveld is niet toegankelijk. Alleen langs de zuidzijde van het plangebied (langs de watergang) loopt een wandelpad. Aan de noord- en oostzijde wordt een onopvallend, niet glimmend hekwerk toegepast. Hierbij wordt geen horizontale bovenbuis of prikkeldraad toegepast. Het hekwerk wordt 2 meter hoog. Het gaas zal 15 centimeter boven het maaiveld beginnen of onderaan niet worden vastgemaakt, zodat kleinere diersoorten onder het hekwerk door kunnen.

De realisatie van een zonneveld heeft geen gevolgen voor het verkeer en parkeren. Het zonneveld moet voornamelijk in de aanlegfase en in de ontmantelingsfase bereikt worden, en daarnaast alleen op heel beperkte schaal ten behoeve van het beheer. De ontsluiting naar het zonneveld dient voor de brandweer, in geval van calamiteiten, over voldoende draagkracht te beschikken en minimaal 4,5 meter breed te zijn. Deze ontsluiting vindt plaats via de Kooiweg.

2.3.3 Testveld

Wat is het SolarEcoPlus onderzoek

LC Energy is penvoerder van het onderzoek SolarEcoPlus. Namens consortium bestaande uit: LC Energy, SolarCentury, Eelerwoude, TNO en de WUR is er een Duurzame Energie Innovatie subsidie (DEI-subsidie) aan gevraagd. Het consortium zal testparken van circa 1 hectare realiseren, als onderdeel van standaard commerciële zonneparken. Het doel van dit project is om voor het eerst de ecologische en economische meeropbrengsten van een 3-tal bifacial pv-panelen in diverse paneelconfiguraties kwantitatief te bepalen voor de meest voorkomende grondsoorten in Nederland. Deze testvelden, elk met een capaciteit van 700 kWp, bestaan uit 8 bifacial systeem configuraties: zuid, oost-west, verticaal, en zonvolgend (1-as) met verschillende dichtheden. Met deze informatie wordt er per grondsoort specifieke ontwerp regels opgesteld voor eco-positieve zonneparken. Deze eco-positieve zonneparken dienen bij dezelfde business case een meerwaarde vertonen voor biodiversiteit en bodemkwaliteit t.o.v. standard zonneparken.

Testveld zonnepark Woudbloem

Binnen SolarEcoPlus worden 8 verschillende paneelconfiguraties getest ten opzichte van 4 veel voorkomende grondsoorten in Nederland; zand, veen, dalgrond (afgegraven veen) en klei. Zonneveld Woudbloem ligt op dalgrond, en is als zodanig een aanvulling op het onderzoek. Het testveld ligt aan de noordoostkant van het commerciële zonneveld Woudbloem. De afmetingen die worden gehanteerd, vallen binnen de bandbreedtes zoals weergegeven in de volgende tabel.

	Hoogte	Bedekking	Hellingshoek	# modules	kWp
Zuid	Max 2,5 m	60%+30%	20°	720	260
Oost-West	Max 2,5 m	90%+45%	10°	1080	390
Zonvolgend	Max 2,5 m	65%+30%	nvt	780	280
Verticaal Max	2,5 m	20%	nvt	290	89

(10 m tussenruimte)

Het is belangrijk om te noemen dat deze opstellingen pas op het laatste moment exact zullen worden bepaald. Dit om ervoor te zorgen dat de laatste inzichten en stand van de techniek kan worden meegenomen. De zuid en oostwest opstellingen worden voorzien van bewateringssysteem.

2.3.4 Bouw

De start van de bouw is afhankelijk van het moment dat de benodigde vergunningen worden verleend en de benodigde rijkssubsidies worden toegewezen. De installatie van het zonneveld neemt minder dan één jaar in beslag.

2.3.5 Looptijd

Het zonneveld zal 30 jaar in bedrijf zijn. Het zonneveld kan na afloop van deze termijn eenvoudig worden ontmanteld. De restmaterialen (staal, kabels, technische installaties en panelen) zullen volgens de dan geldende technieken worden hergebruikt en gerecycled. Het projectgebied wordt in agrarische staat teruggebracht na de exploitatieperiode. Dit geldt niet voor de te realiseren circa 12,7 hectare nieuwe natuur. Deze blijft ook na ontmanteling van het zonneveld behouden.

2.3.6 Participatie

Betrekken van de omgeving

Er is een uitgebreid omgevingsproces gevoerd. Zo zijn keukentafelgesprekken gehouden met direct omwonenden, is overleg geweest met belanghebbende overheden en organisaties (zoals het waterschap en Staatsbosbeheer) en zijn meerdere inloopavonden/informatieavonden (een aantal in digitale vorm) georganiseerd. Deze overleggen hebben mede geleid tot het uiteindelijke plan. Het omgevingsproces is uitgebreid weergegeven in bijgevoegd document 'Zonnepark Woudbloem, Omgevingsproces & participatie mogelijkheden'.

Financiële participatie

Er worden diverse mogelijkheden voor financiële participatie geboden, welke uitgebreid zijn weergegeven in het bijgevoegde document 'Zonnepark Woudbloem, Omgevingsproces & participatie mogelijkheden'. Een aantal van deze mogelijkheden zijn hierna weergegeven.

50% participatie van lokale investeringen

Voor of tijdens de bouw zal LC Energy lokale omwonenden, en de bredere gemeenschap, de mogelijkheid bieden om 50% van het vereiste eigen vermogen te investeren via een speciaal daarvoor op te richten fonds. Het fonds levert aantrekkelijke rendementen op voor de lokale bevolking, waardoor ze direct financieel kunnen profiteren van het zonnepark. De volledige details van een dergelijk schema worden aan de lokale bevolking verstrekt tijdens het ontwikkelproces, maar zal grotendeels als volgt werken:

- Het 50% -aanbod wordt gedaan zodra alle vergunningen, netwerkverbindingen, SDE+ en (bouw)contracten zijn vastgelegd - op dit moment is het project niet langer risicodragend, en LC Energy beschouwt dit daarom als het beste moment voor omwonenden om te investeren.
- Voorafgaand aan de bouw wordt een informatie memorandum uitgegeven aan de omwonenden, waarin de details van het zonnepark, de investeringsmogelijkheden en tijdslijnen worden geschetst.
- Er zal een speciaal online platform worden gelanceerd dat een eenvoudige en transparante manier informatie biedt voor omwonenden om hun investeringsverzoeken in te dienen.
- Omwonenden kunnen dan direct investeren in de bouw van het project, gericht op rendementspercentages van 4 tot 6 procent.
- LC Energy zal ervoor zorgen dat de participatiemogelijkheid voor de meest directe omwonenden de grootste voordelen biedt. Dit kan worden bereikt door prioriteit te geven aan degenen die zich het dichtst bij de projectlocatie wonen, of door een hoger rendement voor de meest dichtstbijzijnde investeerders.

LC Energy gelooft dat dit de optimale manier is voor omwonenden om deel te nemen en te profiteren van het project, om de volgende redenen:

- De ontwikkeling, bouw en exploitatie van een zonnepark is complex en risicovol - omwonenden wilden niet aan deze risico's worden blootgesteld.
- Het eigen vermogen laat de omwonenden toe om deel te nemen wanneer het ontwikkelingsproces is afgerond en het project grotendeels risicovrij is.
- Dit is een eenvoudige en transparante manier voor omwonenden om rechtstreeks financieel te profiteren van de zonneparken die wij ontwikkelen.
- Lokale investeerders hoeven zich niet bezig te houden met de financiering, constructie en exploitatie van het zonnepark - dit gebeurt door LC Energy, wij zorgen voor de ervaring en dragen de bijbehorende risico's.

- Aantrekkelijke rendementen voor lokale investeerders.
- Een werkbare optie voor alle partijen, inclusief de ontwikkelaar, omwonenden en financiers.
- Deze aanpak is nu goed ingeburgerd in Nederland via voorbeelden zoals:
<https://www.duurzaaminvesteren.nl/>

PV-systemen met korting

Tijdens de bouw van het zonnepark kunnen inwoners van de gemeente de gelegenheid krijgen om een gereduceerd PV-systeem voor hun dak aan te schaffen via een lokale installateur. Deze korting komt voort uit de schaalvoordelen die LC Energy realiseert op de inkoop van de panelen. Deze korting zetten zij één-op-één door aan de lokale installateur.

2.4 Landschappelijke inpassing en inrichting

De landschappelijke inpassing en inrichting van het zonneveld is beschreven in het inrichtingsplan 'Zonneveld Woudbloem, Landschappelijk inrichtingsplan, 16 juli 2021', welke als separaat document is bijgevoegd. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de hoofdpunten uit dit document.

Het inrichtingsplan is gebaseerd op verschillende onderdelen: o.a. een beleidsanalyse, een ruimtelijke analyse, de wensen en eisen van de initiatiefnemers van het plan, input van ecologisch adviesbureau Bureau Biota, en wensen van omwonenden. Hieruit volgen vier leidende ontwerp uitgangspunten voor landschappelijke inpassing van het zonneveld. Dit betreffen:

- Rekening houden met landschap karakteristiek;
- Uitbreiden natuurwaarden;
- Beperkte zichtbaarheid zonnepanelenveld;
- Versterken van de recreatieve voorzieningen.

Figuur 7: Overzichtstekening inrichtingsplan Zonneveld Woudbloem (een goed leesbare overzichtstekening, inclusief dwarsdoorsnedes, is opgenomen in het separaat bijgevoegde inrichtingsplan).

2.4.1 Rekening houden met landschap karakteristiek

Met het ontwerp wordt zoveel mogelijk de open landschapskarakteristiek van het veenlandschap behouden. Bij de inpassing van het zonneveld zijn nieuwe beplantingselementen laag gehouden. De struweel beplanting wordt niet hoger dan strikt noodzakelijk om het zicht op het zonneveld te beperken. Ook de objecten die horen bij het zonneveld worden zo laag mogelijk gehouden. Hiermee blijft de horizon vanuit de, voornamelijk hoger gelegen paden en wegen, zichtbaar en blijft de beleving van de open ruimtemaat van het landschap mogelijk.

De panelenrijen worden parallel aan de Kooiweg in het blokvormige perceel geplaatst. Hierdoor volgen de panelen het bestaande verkavelingspatroon en heeft het zonneveld een eenvoudige hoofdvorm, die aansluit bij het landschap. De panelen worden op één hoogte (ten opzichte van het maaiveld) geplaatst. Daarmee wordt voorkomen dat er hoogteverschillen op kleine afstand ontstaan. Dit zorgt voor een rustig en eenvoudig beeld van het panelenveld, waardoor het minder in het oog springt.

2.4.2 Uitbreiden natuurgebied

In het natuurgebied 't Roegwold bestaan de aanwezige natuurwaarden uit (natte) graslanden, moerasbos en open water. Het zonneveld kan een bijdrage leveren aan de bestaande natuurwaarden. Op deze manier ontstaat bij de aanleg van een zonneveld meervoudig ruimtegebruik waarbij de natuurwaarden van het naastgelegen natuurgebied versterkt worden. Uit gesprek met Staatsbosbeheer is gebleken dat het wenselijk is om watergangen, poelen en ruigtes aan te leggen in het plangebied zodat er een bijdrage kan worden geleverd aan het leefgebied van de groene glazenmaker, daarmee neemt de veerkracht van het naastgelegen natuurgebied toe. Een blok natuurlijke inrichting langs de zuidzijde van het plangebied wordt gerealiseerd. Verder wordt ingezet op stroken natuurlijke inrichting langs de randen van het zonneveld (struweel stroken en ecologische watergangen). Na ontmanteling van het zonneveld blijft de natuurlijke inrichting behouden.

Natuurkavel

Naast de landschappelijke inpassing langs de randen van het zonneveld wordt er een grote natuurinvestering gedaan langs de zuidzijde van het zonnepark. Hier worden diverse poelen aangelegd. Een grote, deels diepere, centraal gelegen poel staat in verbinding met omliggende watergangen. Langs de noordwest zijde van de poel wordt een aarden wal/bult aangelegd en een kunstmatige oeverwaluw wand geplaatst. De overige poelen hebben een ruime ondiepe zone aan de noordkant, waardoor deze zeer geschikt is als voortplantingsplek voor amfibieën. Enkele van de poelen worden omringt door wilgenstruiken en ruig struweel. De grote poel biedt gelegenheid voor krabbenscheer en groene glazenmaker. Het overige deel van de natuurkavel kan worden ingezaaid met een inheems kruidenrijkgrasmengsel. Er ontstaat een zone met een divers habitat voor flora en fauna.

Struweelstroken

Aan de west-, oost- en noordzijde is gekozen om ook beplanting toe te passen met inheemse soorten, zoals bijvoorbeeld meidoorn, hazelaar, sleedoorn, wilgen. Aan de westzijde van het zonneveld zal een 4 tot 8 meter breed struweel worden aangeplant. De noordzijde heeft een 4 meter breed struweel. Het struweel wordt minimaal 2 meter en maximaal 4 meter hoog. Langs de oostzijde wordt een bosschage aangelegd waar ook hoger opgaande beplanting zich kan ontwikkelen. De bosschage kent een mantel/zoomvegetatie en heeft een breedte van 40 meter.

Ecologische watergangen

Voor onderhoud hebben de watergangen een schouwpad van ongeveer 5m nodig. In de overige watergangen is het wenselijk om ecologische oevers (oever met een flauw talud) te realiseren zodat het leefgebied van insecten, vlinders en amfibieën wordt verbeterd. De waterstanden worden verhoogd door middel van stuwen, waardoor een optimale waterstand in de watergangen wordt bereikt voor groene glazenmaker en krabbenscheer. Het gebied zal bij zware regenval werken als een buffer waar regenwater wordt opgeslagen, en langzaam wordt afgegeven aan de omringende omgeving.

Kruidenrijk grasland en akkervogels

Door te kiezen voor een noord-zuid opstelling van de panelen, zijn negatieve effecten op de bodemkwaliteit minder te verwachten aangezien er meer ruimte is voor lichtdoorlatendheid en infiltratie van regenwater. Tevens ontstaat met deze opstelling een relatief lage bedekkingsgraad van 50-66% van de bodem, waardoor het organisch stof gehalte naar verwachting zal toenemen (WUR, 2018). Hierdoor worden de condities voor vegetatieontwikkeling optimaler en kan kruidenrijk grasland ontwikkelen. Er kan een bloemenmengsel geschikt voor rijkere gronden ingezaaid worden, een groot deel daarvan kan bestaan uit vaste planten, zoals rode klaver, boerenwormkruid, scherpe boterbloem, duizendblad en klein streepzaad. Door een verbeterde bodemkwaliteit, vegetatieontwikkeling, en toename van insecten, zullen akkervogels het zonnenveld naar verwachting blijven gebruiken als leefgebied. Het plangebied ligt in leefgebied voor akkervogels. Aantasting en verstoring op aanwezige akkervogels moet worden voorkomen. Er wordt geen gebruik gemaakt van gewasbeschermingsmiddelen en kunstmest in het plangebied. Daarnaast blijft het plangebied in potentie interessant voor akkervogels. Extensivering van het landgebruik en meer ruimte voor bloeiende kruiden en heesters maakt dat er meer insecten zullen zijn wat als voedsel dient voor akkervogels. Ook ontstaat meer rust vanwege de functiewijziging wat positief is voor akkervogels. Hiermee wordt ruimschoots voldaan aan de door de provincie in haar hernieuwde handreiking voorgeschreven 10%.

2.4.3 Beperkte zichtbaarheid zonnepanelenveld

Gezien de urgentie en het belang van opwekking van duurzame energie, is het niet noodzakelijk geacht om de ontwikkeling geheel aan het oog van de passant te onttrekken. Wel is een stevige ingreep nodig om de beleving van het gebied zo natuurlijk mogelijk te maken. Door middel van brede watergangen, struweelstroken, een bosschage, een knotwilgenrij en door de ruigtes aan de zuidkant vindt landschappelijke inpassing plaats. Bovendien wordt op de plekken waar nodig, een onopvallend, niet glimmend hekwerk toegepast. Hierbij gaat de voorkeur uit naar een landelijk ogend hekwerk met kastanje houten palen en wildraster. Er dienen geen horizontale bovenbuizen of prikkeldraad te worden toegepast.

De wens van omwonende langs de Groenedijk is om het zicht op het projectgebied te beperken. Een brede bosschage onttrekt het zicht van omwonende langs de Groenedijk op het projectgebied.

2.4.4 Versterken recreatieve voorzieningen

Vanaf het recreatiepad dat langs de westkant van het plangebied loopt is momenteel goed zicht over het projectgebied. Door middel van brede watergangen, struweelstroken en knotwilgenrijen vindt landschappelijke inpassing plaats en wordt het panelenveld aan het zicht onttrokken. In de noord-westelijke hoek van het projectgebied, verschaft een infotafel extra informatie aan de recreant over de waarde van het projectgebied voor behoud en ontwikkeling van natuur, milieu en het zonnepanelenveld. De infotafel kan gebruikt worden voor het nuttigen van een lekkere lunch tijdens een wandeling of fietstocht, terwijl ondertussen kennis over het betreffende gebied kan worden opgedaan. Fruitbomen kunnen de nieuwe verblijfsplek aankleden en leveren

een bijdrage aan biodiversiteit. Met de landschappelijke inpassing wordt de draagkracht van het landschap zodanig vergroot dat de zichtbaarheid van het zonneveld acceptabel is. Aanplant van vegetatie dient voor de aanleg van de panelen te worden uitgevoerd.

Ook wordt er een uitkijkplatform vlak bij de brug over de Slochter AE geplaatst. Dit platform zorgt ervoor dat passanten van een iets hoger punt uit kunnen kijken over de zuidwestelijke natuurkavel. Tegelijkertijd biedt dit uitkijkpunt uitzicht over het natuurgebied Woudbloem. Het platform komt rond de 3 m boven het maaiveld te liggen en is ongeveer 4 m². Het bestaande wandelpad (grasvegetatie) over het schouwpad langs de zuidelijke watergang is in eigendom van waterschap. Tussen deze strook en het panelenveld vergroot een strook struweel (4-8 m) de natuurwaarden en creëert deze afstand tussen het panelenveld en het wandelpad. De paden verbinden het fietspad aan de oostzijde met de Groenedijk.

2.4.5 Beplantings- en beheerplan

Ten behoeve van het plan is een concreet beplantings- en beheerplan opgesteld. Hiervoor wordt verwezen naar het separaat bijgevoegde inrichtingsplan.

3 Beleidskaders

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt het relevante beleid dat betrekking heeft op het projectgebied en de voorgenomen ontwikkeling beschreven. Het wordt benaderd vanuit het Rijks-, provinciaal- en gemeentelijk beleid. Het voorgenomen plan wordt getoetst aan dit beschreven beleid.

3.2 Rijksbeleid

3.2.1 De Nationale Omgevingsvisie (NOVI)

Nederland staat in de komende jaren voor een aantal opgaven van nationaal belang. De Nationale Omgevingsvisie (NOVI) stelt dat grote en complexe opgaven zoals klimaatverandering, energietransitie, circulaire economie, bereikbaarheid en woningbouw Nederland flink zullen veranderen. Deze opgaven moeten benut worden om vooruit te komen en tegelijkertijd het mooie van Nederland te behouden. De NOVI biedt perspectief om de grote opgaven aan te pakken. Hierbij is omgevingskwaliteit het kernbegrip: dat wil zeggen ruimtelijke kwaliteit én milieukwaliteit.

Vanuit de NOVI geeft het Rijk kaders en richting voor zowel nationale als decentrale keuzes. Centraal bij de afweging van belangen staat een evenwichtig gebruik van de fysieke leefomgeving, zowel van de boven- als van de ondergrond. In de NOVI wordt gesproken over een 'omgevingsinclusief' beleid. De NOVI beschrijft enerzijds een toekomstperspectief met ambities en anderzijds de nationale belangen in de fysieke leefomgeving en de daaruit voortkomende opgaven. Deze opgaven zijn het verschil tussen de ambitie en de huidige situatie en verwachte ontwikkelingen. Waar de opgaven vragen om een geïntegreerde benadering, komen deze samen in vier prioriteiten. Op deze vier prioriteiten zijn beleidskeuzes gemaakt. De vier prioriteiten zijn:

- Ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie.
- Duurzaam economisch groeipotentieel.
- Sterke en gezonde steden en regio's.
- Toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied.

Om de beleidskeuze weloverwogen te maken worden drie afwegingsprincipes, die helpen bij het afwegen en prioriteren van de verschillende belangen en opgaven, gehanteerd namelijk;

- Combinaties van functies gaan voor enkelvoudige functies.
- Kenmerken en identiteit van een gebied staan centraal.
- Afwentelen wordt voorkomen.

In de NOVI wordt gesteld dat de klimaatdoelstelling in lijn is met de Parijse klimaatdoelstelling: in 2050 vrijwel geheel klimaatneutraal. De ambitie is dat de omslag naar 100 procent circulair in 2050 gerealiseerd is en dat een zo goed mogelijke inpassing van duurzame energie in de leefomgeving is. In 2050 is Nederland erin geslaagd al deze ontwikkelingen zorgvuldig in te passen of nieuwe landschappen te creëren, met zo min mogelijk hinder of overlast voor mensen en het ecosysteem. De NOVI ziet het van nationaal belang om de internationale afgesproken doelen te behalen. De opgave is dan ook om de broeikasgassen ten opzichte van 1990 te reduceren

met tenminste 49 procent in 2030 en met 95 procent in 2050. Een andere opgave is het vervangen van fossiele energiebronnen door duurzame bronnen.

Deze opgaven manifesteren zich rond één van de vier prioriteiten, namelijk prioriteit 'Ruimte voor klimaatadaptatie energietransitie'. In beleidskeuzes van deze prioriteit wordt benoemd dat overheden, marktpartijen en maatschappelijke organisaties samenwerken aan het bijtijds halen van doelstellingen, die in het Klimaatakkoord zijn bepaald. Het Nationaal Programma RES vormt een platform voor onderling samenwerken, vergelijken, leren en uitdagen. De energietransitie kan een hefboom zijn voor kwaliteitsverbetering, zowel ruimtelijke als bijvoorbeeld voor ecologische, economische of sociale verbeteringen. Zonneparken kunnen bijvoorbeeld economische dragers voor het landelijk gebied worden. Daarnaast moeten zonneparken in het landschap worden ingepast. De afwegingprincipes van de NOVI leiden tot een voorkeur voor zonnepanelen op daken en gevels van gebouwen. Vanuit diezelfde principes hebben daarna onbenutte terreinen in bebouwd gebied de voorkeur. Om aan de gestelde energiedoelen te voldoen, kan blijken dat ook locaties in het landelijk gebied nodig zijn.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Voorliggend plan draagt bij aan de (inter)nationale doelstellingen om in 2050 klimaatneutraal te zijn. In de gemeente Midden-Groningen zijn ook zonneparken op landbouwgrond nodig, om aan de doelstellingen te kunnen voldoen. Dit is o.a. weergegeven in het gemeentelijke beleidsdocument 'Beleid Zonneparken in Midden-Groningen'. Met zonnepanelen op daken en het gebruik van beschikbare ruimte in stedelijk gebied is er in de gemeente onvoldoende ruimte om de benodigde energie op te wekken. De gemeente wil niet direct de benodigde ruimte voor zonnepanelen (deze bedraagt in totaal 1900 hectare) invullen maar op basis van de opgedane ervaringen het beleid tussentijds evalueren en zo nodig kunnen bijstellen. Een ander argument is om in te kunnen spelen op nieuwe ontwikkelingen in de duurzame energiesector. Windenergie, aardwarmte en biogas kunnen ook een rol spelen in de duurzame energiemix. Voor de periode tot 2025 wordt ruimte geboden voor een oppervlakte van maximaal 600 hectare. Door eerst uit te gaan van maximaal 600 hectare (ongeveer een 1/3 deel van het ruimtebeslag bij volledige richten op zonne-energie) kan het aandeel zon groeien en is er daarna ruimte om de kader bij te stellen indien nodig. In het beleidskader zijn kansrijke locaties aangewezen waar zonnepark landschappelijk en ruimtelijk goed ingepast kunnen worden. De omvang van de kansrijke locaties is dusdanig dat hierbinnen voldoende zoekruimte is om onder voorwaarden 600 hectare te realiseren. Zonneveld Woudbloem is gelegen in een kansrijke locatie, wordt landschappelijk en natuurlijk ingericht (met een ecologische meerwaarde) en past binnen de in totaal 600 hectare aan te realiseren zonneparken.

3.2.2 Uitvoeringsagenda met zonneladder

Samen met de NOVI heeft het kabinet een uitvoeringsagenda gepresenteerd. Hierin is beschreven hoe het Rijk, samen met alle betrokken overheden en andere partijen, uitvoering zal geven aan de Nationale Omgevingsvisie. De doorvertaling van de NOVI naar regionale aanpakken wordt beschreven in Omgevingsagenda's en regionale verstedelijkingsstrategieën. Elke 4 jaar wordt inzichtelijk gemaakt wat de ontwikkelingen zijn, wat de voortgang van de uitvoering is en of aanpassingen in beleid en aanpak noodzakelijk zijn. In de uitvoeringsagenda is ook de zonneladder opgenomen. De in de uitvoeringsagenda opgenomen Zonneladder die inzet op het 'beperken van de benutting van landbouwgrond en natuur voor de energieopwekking' is als volgt:

1. Op daken en gevels.
2. Op onbenutte terreinen in bebouwd gebied.
3. In landelijk gebied (waterzuiveringsinstallaties, vuilnisbelten, berm van spoor -en autowegen).
4. Op landbouw- en natuurgronden.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Om voldoende zonne-energie op te kunnen wekken om te kunnen voldoen aan de ambities die zijn verwoord in overheidsbeleid, zijn zonnevelden noodzakelijk. Dit is o.a. weergegeven in het gemeentelijke beleidsdocument 'Beleid Zonneparken in Midden-Groningen'. Met zonnepanelen op daken en het gebruik van beschikbare ruimte in stedelijk gebied is er in de gemeente onvoldoende ruimte om de benodigde energie op te wekken. De gemeente wil niet direct de benodigde ruimte voor zonnepanelen (deze bedraagt in totaal 1900 hectare) invullen maar op basis van de opgedane ervaringen het beleid tussentijds evalueren en zo nodig kunnen bijstellen. Een ander argument is om in te kunnen spelen op nieuwe ontwikkelingen in de duurzame energiesector. Windenergie, aardwarmte en biogas kunnen ook een rol spelen in de duurzame energiemix. Voor de periode tot 2025 wordt ruimte geboden voor een oppervlakte van maximaal 600 hectare. Door eerst uit te gaan van maximaal 600 hectare (ongeveer een 1/3 deel van het ruimtebeslag bij volledige richten op zonne-energie) kan het aandeel zon groeien en is er daarna ruimte om de kader bij te stellen indien nodig. In het beleidskader zijn kansrijke locaties aangewezen waar zonnepark landschappelijk en ruimtelijk goed ingepast kunnen worden. De omvang van de kansrijke locaties is dusdanig dat hierbinnen voldoende zoekruimte is om onder voorwaarden 600 hectare te realiseren. Zonneveld Woudbloem is gelegen in een kansrijke locatie, wordt landschappelijk en natuurlijk ingericht (met een ecologische meerwaarde) en past binnen de in totaal 600 hectare aan te realiseren zonneparken.

3.2.3 Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) bevat de visie van het Rijk op de ruimtelijke ontwikkeling van Nederland. Het Rijk streeft naar een krachtige aanpak die ruimte geeft aan regionaal maatwerk, de gebruiker voorop zet, investeringen prioriteert en ruimtelijke ontwikkelingen en infrastructuur met elkaar verbindt. In het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) zijn regels opgenomen om het beleid uit de SVIR te verwezenlijken. In de structuurvisie schetst het Rijk ambities voor Nederland in 2040. Uitgaande van de verantwoordelijkheden van het Rijk zijn de ambities uitgewerkt in rijksdoelen tot 2028, daarbij is aangegeven welke nationale belangen aan de orde zijn. De tijdshorizon is gesteld omdat in de loop van de tijd nieuwe ontwikkelingen en opgaven kunnen vragen om bijstelling van de rijksdoelen. Voor de ambities zijn rijksinvesteringen slechts één van de instrumenten die worden ingezet. Kennis, bestuurlijke afspraken en kaders kunnen ook worden ingezet. De huidige financiële rijkskaders (begroting) zijn randvoorwaardelijk voor de concrete invulling van die rijksambities. De ruimtelijke waarden die het nationaal belang waarborgen zijn opgenomen in 14 verschillende belangen. In de structuurvisie wordt ook aangegeven op welke wijze het Rijk deze belangen wil verwezenlijken. Dit zorgt voor een duidelijk overzicht in één document gezamenlijk met de doelen die het Rijk heeft opgesteld.

Relevant voor de ontwikkeling van het zonneveld is dat de vraag naar elektriciteit zal blijven groeien. Vanwege de ambities voor beperking van de CO₂-uitstoot is een transitie naar duurzame, hernieuwbare energievoorziening nodig. Voor het opwekken van energie moet voldoende ruimte gereserveerd worden. Het aandeel van duurzame energiebronnen (waaronder zonne-energie) in de totale energievoorziening moet omhoog en deze bronnen hebben relatief veel ruimte nodig.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

In de SVIR wordt de ambitie uitgesproken dat Nederland in 2040 een robuust internationaal energienetwerk kent en dat de energietransitie vergevorderd is. De ontwikkeling van het zonneveld levert een bijdrage aan de ambities van de SVIR en doet daarbij geen afbreuk aan de overige nationale belangen.

3.2.4 Barro en Bro

Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) is op 30 december 2011 in werking getreden. In het Barro wordt een aantal projecten die van rijksbelang zijn met name genoemd en met behulp van digitale kaartbestanden exact ingekaderd. Per project worden vervolgens regels gegeven waaraan ruimtelijke plannen moeten voldoen.

Binnen het Barro worden de volgende onderdelen besproken:

- Project Mainportontwikkeling Rotterdam
- Kustfundament
- Grote rivieren
- Waddenzee en waddengebied
- Defensie
- Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde

In oktober 2012 is het besluit aangevuld met de ruimtevraag voor de onderwerpen veiligheid op rijkswegen, toekomstige uitbreiding van infrastructuur, de elektriciteitsvoorziening, Natuurnetwerk Nederland (NNN), de veiligheid van primaire waterkeringen, reserveringsgebieden voor hoogwater, maximering van het de verstedelijkingsruimte in het IJsselmeer en is het onderwerp duurzame verstedelijking in regelgeving opgenomen. Per 1 juli 2016 zijn er nog enkele wijzigingen van de Barro van kracht geworden. Deze wijzigingen hebben geen directe invloed op de voorgenomen ontwikkeling.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

De realisatie van een zonnenveld past binnen de regels van het Barro en het Bro. Wel moet worden afgewogen of de ladder voor duurzame verstedelijking van toepassing is op de voorgenomen ontwikkeling.

Ladder voor duurzame verstedelijking

In de SVIR wordt de ladder voor duurzame verstedelijking geïntroduceerd. Deze ladder is per 1 oktober 2012 als motiveringseis in het Besluit ruimtelijke ordening opgenomen. Op 1 juli 2017 is het Besluit ruimtelijke ordening gewijzigd, waarbij ook een nieuwe "Laddersystematiek" wordt toegepast. Deze nieuwe regeling is opgenomen in artikel 3.1.6 Bro. De ladder voor duurzame verstedelijking is van toepassing op bestemmingsplannen, uitwerkings- en wijzigingsplannen en omgevingsvergunningen. De toepassing van de ladder voor duurzame verstedelijking houdt in dat:

'De toelichting bij een bestemmingsplan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt, bevat een beschrijving van de behoefte aan die ontwikkeling, en, indien het bestemmingsplan die ontwikkeling mogelijk maakt buiten het bestaand stedelijk gebied, een motivering waarom niet binnen het bestaand stedelijk gebied in die behoefte kan worden voorzien.'

Het aanleggen van een zonnenveld is geen nieuwe stedelijke ontwikkeling. Op basis van eerdere uitspraken van de Raad van State¹ blijkt dat soortgelijke projecten die niet tot leegstand van bestaande bebouwing leiden, niet als een nieuwe stedelijke ontwikkeling in de zin van het Bro kunnen worden aangemerkt. Voorbeelden hiervan zijn de aanleg van een weg, windpark of een hoogspanningsleiding. Ook de Rechtbank Overijssel heeft in april 2018 geoordeeld dat een zonnepark geen nieuwe stedelijke ontwikkeling betreft (zaaknummer akzwo_17_2460

¹ Zie: ABRvS 18 februari 2015, ECLI:NL:RVS:2015:448, ABRvS 24 februari 2016, ECLI:NL:RVS:2016: 465. ABRvS 16 maart 2016, ECLI:NL:RVS:2016:708.

en ak_zwo_17_2461. In een uitspraak van 23 januari 2019 (ECLI:NL:RVS:2019:178, uitspraak 201804681/1/A1) is dit nog eens bevestigd door de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State. Een toets aan de Ladder is daarom niet van toepassing.

3.2.5 Klimaatakkoord

Op 28 juni 2019 is het klimaatakkoord vastgesteld. Het Kabinet heeft met het nationale klimaatakkoord een centraal doel: het terugdringen van de uitstoot van broeikasgas in Nederland met 49% ten opzichte van 1990. Het kabinet pleit in Europa voor een broeikasgasreductie van 55% in 2030. In het Klimaatakkoord staat dat in 2030 het aandeel duurzame stroom op gemiddeld 49 procent moet liggen.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Het te realiseren zonneveld draagt bij aan de doelstellingen uit het vastgestelde Klimaatakkoord.

3.2.6 Energieakkoord voor duurzame groei

In het Energieakkoord voor duurzame groei is de basis gelegd voor een breed gedragen, robuust en toekomstbestendig energie- en klimaatbeleid. Het akkoord biedt een langetermijnperspectief met afspraken voor de korte en middellange termijn. Het Energieakkoord streeft naar een kosteneffectieve uitrol van grootschalig hernieuwbare energieopwekking. Deze strategie biedt zekerheid voor investeerders. Het levert nieuwe banen op. Het lokt innovaties uit. Dit verlaagt de kosten en het draagt bij aan versterking van de concurrentiepositie van Nederlandse bedrijven. Eén van de te realiseren doelen is een toename van hernieuwbare energieopwekking naar 16% in 2023.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Het te realiseren zonneveld levert een bijdrage in de doelstelling van het Rijk om te komen tot een aandeel van 16% duurzaam opgewekte energie in 2023.

3.2.7 Rijk investeert in duurzame energie

De afgelopen jaren heeft de overheid diverse doelstellingen geformuleerd betreffende het opwekken van duurzame energie. Om deze doelstellingen te behalen worden initiatieven voor het opwekken van duurzame energie gesubsidieerd. Voor de realisatie van zonnevelden kan SDE++ subsidie worden aangevraagd.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

De subsidieregeling vanuit het Rijk laat zien dat het Rijk dergelijke initiatieven voor het opwekken van duurzame energie stimuleert.

3.2.8 Conclusie Rijksbeleid

De voorgenomen ontwikkeling past binnen de kaders van het Rijksbeleid. Vanuit relevante beleidsdocumenten en regelgeving werken geen randvoorwaarden of uitgangspunten rechtstreeks door op het voorgenomen plan. Daarnaast draagt de ontwikkeling bij aan het behalen van de vastgelegde doelstellingen in het Klimaatakkoord en Energieakkoord voor duurzame groei.

3.3 Provinciaal beleid, Omgevingsvisie en -verordening

3.3.1 Omgevingsvisie 2016-2020

De Omgevingsvisie provincie Groningen 2016-2020, en geactualiseerd in 2018 (Actualisatie Omgevingsvisie provincie Groningen (2018)), vormt een basis voor de ruimtelijke plannen die in de provincie Groningen worden gemaakt. In de Omgevingsvisie staat het provinciale omgevingsbeleid weergegeven rondom milieu, verkeer en vervoer, water en ruimtelijke ordening. Er zijn zes grote opgaven waar de provincie de komende jaren in het bijzonder aan werkt: Leefbaarheid, Circulaire Economie, Gaswinning, Waddengebied, Energietransitie en Erfgoed, ruimtelijke kwaliteit en landschap).

Zonneparken

De provincie stimuleert de opwek en het gebruik van zonne-energie. Dit doet de provincie door ruimte te bieden aan zonneparken in het buitengebied. De provincie vindt ruimtelijke inpassing en lokale participatie van belang. Met goede ruimtelijke inpassing wil de provincie samen met gemeenten het draagvlak voor duurzame energie vergroten.

De provincie verzoekt gemeenten de ruimtelijke kwaliteit te borgen en zorgvuldig ruimtegebruik te garanderen. Hiervoor wordt een ruimtelijk afwegingskader gehanteerd met daarin een maatwerkbenadering en afwegingscriteria. In beginsel verdient het de voorkeur dat het park aansluit bij het bestaand stedelijk gebied en het zonnepark hieraan ruimtelijk ondergeschikt is. Van belang is voorts dat het park aansluit bij de landschappelijke structuur en bebouwingskenmerken. Zonneparken in natuurgebieden (Natuurnetwerk Nederland (NNN), overige bos- en natuurgebieden buiten NNN en zoekgebieden robuuste verbindingzones) worden niet toegestaan.

De afweging van de locatiekeuze en de eventuele inpassing wordt door de provincie begeleid in de volgende situaties:

- aansluitend aan het stedelijk gebied vanaf 1 ha en;
- aangrenzend aan een bouwblok in het buitengebied en los in het buitengebied.

Voor zonneparken los in het buitengebied dient de gemeente, op basis van een gemeentelijke gebiedsvisie zonne-energie, Gedeputeerde Staten te verzoeken om een locatie aan te wijzen. De gemeentelijke gebiedsvisie heeft de status van gemeentelijke structuurvisie en dient aldus te worden vastgesteld door de gemeenteraad.

Bij het aanwijzen van een locatie hanteren Gedeputeerde Staten de volgende randvoorwaarden:

- lokale participatie;
- omgevingskwaliteit.

Zonneparken zijn alleen tijdelijk toegestaan, waarbij de periode in elk geval niet langer mag zijn dan 30 jaar. De technische-economische levensduur zal naar verwachting korter zijn. Met deze tijdelijkheid wordt bewerkstelligd dat de gebruikte locaties hun oorspronkelijke functie terug kunnen krijgen.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

De gemeenteraad van Midden-Groningen heeft het 'Beleid zonneparken in Midden-Groningen' op 28 november 2019 vastgesteld. Het voorliggende plan past binnen deze beleidsnotitie (zie hiertoe paragraaf 3.4.2 van de voorliggende ruimtelijke onderbouwing). Dit specifieke plan is daarnaast ook afgestemd met de provincie. Zoals onderbouwd in hoofdstuk 2, is een inrichtingsplan opgesteld waarbij is aangesloten op de omgevingskwaliteiten. Het zonneveld wordt gerealiseerd voor een termijn van maximaal 30 jaar.

De provincie vindt lokale initiatieven en betrokkenheid van omwonenden bij de ontwikkeling en de exploitatie van zonneparken, in financiële en organisatorische zin, belangrijk.

In paragraaf 2.3.6, en in het separaat bijgevoegde document 'Zonnepark Woudbloem, Omgevingsproces & participatie mogelijkheden', is weergegeven dat er een zorgvuldig omgevingsproces is doorlopen met omwonenden en andere belanghebbenden. Ook is er aangegeven hoe financiële en organisatorische betrokkenheid is vormgegeven.

Buitengebied

Het projectgebied is gelegen in 'Buitengebied'. De provincie wil de waarde van het buitengebied voor natuur en recreatie ontwikkelen en de landschappelijke kernkarakteristieken behouden en waar mogelijk versterken. Ook wil de provincie het buitengebied als woongebied aantrekkelijk houden en bedrijven de mogelijkheid bieden om zich te vestigen in vrijkomende bebouwing en zich daar te ontwikkelen. Omdat de inrichting van het buitengebied zowel vitaal als duurzaam dient te zijn, is daarnaast zuinig ruimtegebruik een belangrijk uitgangspunt.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Met het voorgenomen plan wordt, naast de opwekking van duurzame energie (een maatschappelijk doel), de natuur blijvend versterkt. De landschappelijke kernkarakteristieken blijven behouden en worden ook blijvend versterkt. Tot slot wordt een informatiepunt gerealiseerd, in aansluiting op een bestaande fietsverbinding. Hiermee krijgt het projectgebied een vitale en duurzame invulling.

Landschap

Het projectgebied voor het zonneveld is gelegen in deelgebied 'Centrale Woldgebied en Duurswold'. Het Centrale Woldgebied wordt vooral gekenmerkt door grootschalig open landschap met reeksen boerderijen op huiswierden of inversieruggen. Duurswold heeft een grootschalig open landschap met daarin lintdorpen (groene linten) op flauwe zandruggen

In dit deelgebied dient in het bijzonder rekening te worden gehouden met:

- de grootschalige openheid;
- de reeksen boerderijen, deels op huiswierden en/of inversieruggen;
- de Meedenverkaveling in de vorm van sloten en medenlanen in het Centrale Woldgebied;
- de flauwe glaciale zandruggen met wegdorpen (groene linten) overgaand in grootschalig open landschap in Duurswold;
- de wegdorpen met boerderij(erv)en (slingertuinen) en soms zware wegbeplanting in Duurswold;
- de klooster- en kerkerreinen, molens en een borg met landgoedbossen.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Het voorliggende projectgebied en de directe omgeving betreft een grootschalig en open landschap. De landbouwpercelen zijn rationeel verkaveld. De rationele verkaveling wordt niet aangetast. De ontwikkeling van voorliggend zonneveld past dan ook binnen de landschappelijke kenmerken van dit landschap.

Leefgebied voor akkervogels

Het projectgebied voor het zonneveld is aangewezen als leefgebied voor akkervogels (dit geldt voor een groot deel van de oostkant van Groningen). De provincie beschermt akkervogels in gebieden waar nog levenskrachtige populaties akkervogels voorkomen.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Aangezien het projectgebied deel uitmaakt van leefgebied voor akkervogels, is een afzonderlijke notitie opgesteld die ingaat op het provinciale beleid, het effect van het voorgenomen plan op akkervogels, en mitigerende maatregelen. Deze notitie is separaat bijgevoegd ('Notitie Akkervogels, Zonnepark Woudbloem').

Aantasting en verstoring op aanwezige akkervogels moet worden voorkomen. Er wordt in de nieuwe situatie geen gebruik meer gemaakt van gewasbeschermingsmiddelen en kunstmest in het projectgebied. Daarnaast blijft het projectgebied in potentie interessant voor akkervogels. Extensivering van het landgebruik en meer ruimte voor bloeiende kruiden en heesters maakt dat er meer insecten zullen zijn wat als voedsel dient voor akkervogels. Ook ontstaat meer rust vanwege de functiewijziging wat positief is voor akkervogels. Met het plan wordt ruimschoots voldaan aan de door de provincie in haar hernieuwde handreiking voorgeschreven 10% van de ruimte die akkervogel-vriendelijk ingericht dient te worden.

Laaggelegen gebied

De provincie wil gebieden aanwijzen waar het watersysteem meer leidend is bij het toekennen van de functie. Dit is onder meer bij laaggelegen gebieden die gevoelig zijn voor wateroverlast en waar waterrobuust gebouwd moet worden.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Het projectgebied ligt in laaggelegen gebied. De functie als zonneveld past goed in laaggelegen gebied, die agrarisch gezien daardoor minder geschikt is. Een zonneveld kan waterrobuust gebouwd worden en met het voorliggende plan wordt permanente natuur (waaronder natte natuur) gerealiseerd, in aansluiting op een bestaand natuurgebied

Energyport

In Noord-Nederland is de topsector energie een stuwende (inter)nationale economische kracht die verbonden is met andere sterke bedrijfstakken zoals chemie en water(technologie). Dankzij het aanwezige energieproductievermogen, de fijnmazige energie-infrastructuur, de kennispositie en de ruimtelijke kenmerken vervult Noord-Nederland de rol van internationaal energieknooppunt en zijn er uitstekende condities voor de doorontwikkeling van de regio tot Energyport. De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte van het Rijk (SVIR) onderschrijft het versterken van Energyport als internationaal energieknooppunt en kenniscentrum voor energievoorziening en -transitie.

Het project ligt in het provinciale deelgebied 'Energyport'. De provincie zet in dit gebied in op het bijdragen aan de verdere ontwikkeling van de Energyport, op het terrein van:

- kennis (onder andere Energy Academy Europe en het Energy college);
- energie gerelateerde havenfaciliteiten (voor onder andere off shore wind);
- het bieden van fysieke ruimte voor de realisatie van (duurzame) energie, waaronder windenergie, zonne-energie, biomassa, en alternatieven voor aardgas.

Hiermee versterkt de provincie de positie en kansen van het noorden in de energiemarkt, trekt de provincie nieuwe mensen en startups aan en draagt de provincie serieus bij aan de nationale energiedoelstellingen.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

De realisatie van een zonneveld binnen 'Energyport' draagt bij aan het bereiken van de provinciale doelstellingen voor dit gebied.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het naast het projectgebied gelegen natuurgebied 't Roegwold maakt onderdeel uit van de NNN, een robuuste verbindingszone tussen Scharmer en Slochteren, welke het Zuidlaardermeer verbindt met de Dollard. Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. Het Natuurnetwerk is de kern van het Nederlandse natuurbeleid. In het natuurgebied 't Roegwold bestaan de aanwezige natuurwaarden uit (natte) graslanden, moerasbos en open water. Net ten noordwesten van het projectgebied zijn goed ontwikkelde watergangen aanwezig welke het leefgebied vormen voor de groene glazenmaker, een libelle beschermd vanuit de habitatrichtlijn.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Het zonneveld kan een bijdrage leveren aan bestaande natuurwaarden en de natuurwaarden versterken. Op deze manier ontstaat bij de aanleg van een zonneveld meervoudig ruimtegebruik waarbij de natuurwaarden van het naastgelegen natuurgebied versterkt worden.

3.3.2 Actualisatie Omgevingsvisie Provincie Groningen (2019)

Eind 2019 heeft de Actualisatie van de Omgevingsvisie ter inzage gelegen. Dit betreft o.a. het aspect zonnevelden. De provincie verzoekt in deze actualisatie gemeenten de ruimtelijke kwaliteit te borgen en zorgvuldig ruimtegebruik te garanderen. Hiervoor hanteert de provincie een ruimtelijk afwegingskader met daarin een maatwerkbenadering en afwegingscriteria. In beginsel verdient het de voorkeur dat het zonneveld aansluit bij het bestaand stedelijk gebied en het zonneveld hieraan ruimtelijk ondergeschikt is. Van belang is voorts dat het zonneveld aansluit bij de landschappelijke structuur en bebouwingskenmerken. Zonnevelden in natuurgebieden (Natuurnetwerk Nederland, overige bos- en natuurgebieden buiten NNN en zoekgebieden robuuste verbindingzones) staat de provincie niet toe. De provincie monitort de voortgang en blijft met gemeenten en andere betrokken partijen in gesprek en zal op basis van een evaluatie de effectiviteit van het beleid toetsen en desgewenst bijstellen. Zonnevelden los in het buitengebied kunnen alleen worden gerealiseerd op door GS aangewezen locaties op basis van een gemeentelijke gebiedsvisie zonne-energie. Voor zonnevelden los in het buitengebied dient de gemeente, op basis van een gemeentelijke gebiedsvisie zonne-energie, GS te verzoeken om een locatie aan te wijzen. De gemeentelijke gebiedsvisie heeft de status van gemeentelijke structuurvisie en dient aldus te worden vastgesteld door de gemeenteraad. Bij het aanwijzen van een locatie hanteren Gedeputeerde Staten de volgende randvoorwaarden:

- lokale participatie;
- omgevingskwaliteit.

Zonnevelden zijn alleen tijdelijk toegestaan, waarbij de periode in elk geval niet langer mag zijn dan 30 jaar. De technische-economische levensduur zal naar verwachting korter zijn. Met deze tijdelijkheid bewerkstelligt de provincie dat de gebruikte locaties hun oorspronkelijke functie terug kunnen krijgen.

Zoals in paragraaf 3.3.1. aangegeven voldoet het voorliggende plan aan deze uitgangspunten. De termijn van 30 jaar wordt geborgd in de Omgevingsvergunning.

3.3.3 Omgevingsverordening Provincie Groningen 2016

De Omgevingsverordening Provincie Groningen 2016 (voor het laatst gewijzigd in 2019) bevat regels voor de fysieke leefomgeving in de provincie Groningen. Deze regels richten zich op de thema's ruimtelijke ordening,

water, infrastructuur, milieu en ontgrondingen. De Omgevingsverordening is nauw verbonden met de Omgevingsvisie provincie Groningen 2016 - 2020. Voor het projectgebied zijn de volgende onderdelen van de Omgevingsverordening relevant:

Zonneparken (afdeling 2.21)

1. Een bestemmingsplan voorziet niet in de plaatsing van zonneparken.
2. In afwijking van het eerste lid kunnen burgemeester en wethouders bij omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.12, eerste lid, onderdeel a, onder 3, j°. artikel 2.23, eerste lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, afwijken van een bestemmingsplan of beheersverordening voor het plaatsen van zonneparken voor een periode van maximaal 30 jaar:
  - a. binnen het stedelijk gebied;
  - b. aansluitend aan het stedelijk gebied, als de omvang van het zonnepark kleiner is dan 10.000 m² en de maatwerkmethode is toegepast onder begeleiding van een onafhankelijke, of een bij de gemeente werkzame deskundige van het gebied van stedenbouw en landschapsarchitectuur;
  - c. aansluitend aan het stedelijk gebied, als de omvang van het zonnepark groter is dan 10.000 m² en de maatwerkmethode is toegepast onder begeleiding van een bij de provincie werkzame deskundige op het gebied van stedenbouw en landschapsarchitectuur;
  - d. aansluitend aan een bouwvlak in het buitengebied, mits ondergeschikt aan de aan het perceel toegekende hoofdfunctie, en de maatwerkmethode is toegepast onder begeleiding van een bij de provincie werkzame deskundige op het gebied van stedenbouw en landschapsarchitectuur;
  - e. op door Gedeputeerde Staten, op basis van een gemeentelijke, integrale gebiedsvisie aangewezen locaties en de maatwerkmethode is toegepast onder begeleiding van een bij de provincie werkzame deskundige op het gebied van stedenbouw en landschapsarchitectuur.
3. Aan de omvang, situering, en inrichting van het zonnepark als bedoeld in het tweede lid, dient een inrichtingsplan ten grondslag te liggen, waarbij in ieder geval rekening is gehouden met achtereenvolgens:
  - a. de historisch gegroeide landschapsstructuur;
  - b. de afstand tot andere ruimtelijke elementen;
  - c. een evenwichtige ordening en in de omgeving passende maatvoering en vormgeving van de voorzieningen voor de opwekking van zonne-energie.
4. De ruimtelijke onderbouwing van de omgevingsvergunning als bedoeld in het tweede lid, biedt inzicht in de mogelijkheid voor omwonenden om te participeren in de ontwikkeling en opbrengst van het zonnepark.
5. De in het tweede lid opgenomen afwijkingsmogelijkheid is niet van toepassing voor zover het bestemmingsplan betrekking heeft op het op kaart 6 aangegeven 'NNN-beheergebieden', 'NNN-natuurgebieden', 'NNN-beheer aanpassingsgebied', 'NNN-natuur aanpassingsgebied', het 'Zoekgebied robuuste verbindingzone' of de 'bos- en natuurgebieden buiten het Natuurnetwerk Nederland'.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Met betrekking tot het voorliggende zonnepark verleent het bevoegd gezag een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.12, eerste lid, onderdeel a, onder 3, j°. artikel 2.23, eerste lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, afwijken van een bestemmingsplan of beheersverordening voor het plaatsen van een zonnepark voor een periode van maximaal 30 jaar

Het voorgenomen zonneveld ligt op een door Gedeputeerde Staten, op basis van een gemeentelijke, integrale gebiedsvisie aangewezen locatie, waarbij de maatwerkmethode is toegepast onder begeleiding van een bij de provincie werkzame deskundige op het gebied van stedenbouw en landschapsarchitectuur.

Er is een inrichtingsplan opgesteld (separaat bijgevoegd), waarbij in ieder geval rekening is gehouden met achtereenvolgens:

- a. de historisch gegroeide landschapsstructuur;
- b. de afstand tot andere ruimtelijke elementen;
- c. een evenwichtige ordening en in de omgeving passende maatvoering en vormgeving van de voorzieningen voor de opwekking van zonne-energie.

In paragraaf 2.3.6 en in het separaat bijgevoegde document 'Zonnepark Woudbloem, Omgevingsproces & participatie mogelijkheden' is weergegeven dat er een zorgvuldig omgevingsproces is doorlopen met omwonenden en andere belanghebbenden. Ook is er aangegeven hoe financiële en organisatorische betrokkenheid is vormgegeven.

Het projectgebied ligt niet in 'NNN-beheergebieden', 'NNN-natuurgebieden', 'NNN-beheer aanpassingsgebied', 'NNN-natuur aanpassingsgebied', het 'Zoekgebied robuuste verbindingzone' of de 'bos- en natuurgebieden buiten het Natuurnetwerk Nederland'.

Artikel 2.42.2 Borging uitvoering Inrichtingsplan

1. Een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.42. 1, tweede lid, stelt regels die ervoor zorgen dat:
  - a. bebouwing en voorzieningen, geen bouwwerken zijnde, slechts overeenkomstig het inrichtingsplan worden gebouwd of aangelegd; en
  - b. de aanleg en instandhouding van de in voorkomend geval in het inrichtingsplan opgenomen beplanting wordt geborgd in de vorm van een voorwaardelijke verplichting.
2. Aan burgemeester en wethouders kan de bevoegdheid worden toegekend om het inrichtingsplan op het punt van de erfbeplanting te wijzigen onder dezelfde aanplant- en instandhoudingsverplichtingen, als dat vanwege onvoorziene omstandigheden nodig is.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

De uitvoering van het inrichtingsplan wordt geborgd in de te verlenen omgevingsvergunning.

Artikel 2.48.2 Leefgebied akkervogels

1. Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op een op kaart 6 aangegeven 'leefgebied akkervogels' en dat voorziet in een nieuwe grootschalige ruimtelijke ontwikkeling biedt inzicht in de maatregelen die nodig zijn om de mogelijke schade aan de waarde van het leefgebied voor akkervogels te voorkomen en restschade elders te compenseren als die ontwikkeling in significante mate afbreuk kan doen aan de waarden van het leefgebied voor akkervogels door aantasting van de landschappelijke openheid, of door verstoring van vogels en aantasting van het areaal.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Aangezien het projectgebied deel uitmaakt van leefgebied voor akkervogels, is een afzonderlijke notitie opgesteld die ingaat op het provinciale beleid, het effect van het voorgenomen plan op akkervogels, en mitigerende maatregelen. Deze notitie is separaat bijgevoegd ('Notitie flora en fauna, Akkervogels, Zonneveld Veenweg'). Gezien het huidige grondgebruik van het projectgebied en de omgeving is deze nu relatief weinig interessant voor akkervogels. Extensivering van het landgebruik en meer ruimte voor bloeiende kruiden en heesters maakt dat er meer insecten zullen zijn wat als voedsel dient voor akkervogels. Ook ontstaat meer rust vanwege de functiewijziging, wat positief is voor akkervogels. Er wordt meer dan 12 hectare van het totale projectgebied niet gebruikt voor het plaatsen van zonnepanelen. Deze oppervlakte wordt vogelvriendelijk ingericht. Hiermee wordt ruimschoots voldaan aan de provinciaal gehanteerde norm van 10%.

3.3.4 Geconsolideerde Omgevingsverordening februari 2021

Eind 2019 heeft de Actualisatie van de Omgevingsverordening ter inzage gelegen. Dit betreft o.a. het aspect zonnevelden. Hierin zijn de volgende specifieke artikelen opgenomen m.b.t. de realisatie van zonnevelden. Dit is verwerkt in de 'Geconsolideerde Omgevingsverordening februari 2021'.

Artikel 2.42.1 Zonneparken

1. Een bestemmingsplan voorziet niet in de plaatsing van zonneparken.
2. In afwijking van het eerste lid kan een bestemmingsplan voorzien in het plaatsen van zonneparken voor een periode van maximaal 30 jaar:
  - a. binnen het stedelijk gebied;
  - b. aansluitend aan het bestaand stedelijk gebied indien het zonnepark ruimtelijk ondergeschikt is aan het aangrenzende bestaand stedelijk gebied, en de omvang van het zonnepark kleiner is dan 10.000 m² en de maatwerkmethode is toegepast onder begeleiding van een onafhankelijke, of een bij de gemeente werkzame deskundige op het gebied van stedenbouw en landschapsarchitectuur;
  - c. aansluitend aan het bestaand stedelijk gebied indien het zonnepark ruimtelijk ondergeschikt is aan het aangrenzende bestaand stedelijk gebied, en de omvang van het zonnepark groter is dan 10.000 m² en de maatwerkmethode is toegepast onder begeleiding van een bij de provincie werkzame deskundige op het gebied van stedenbouw en landschapsarchitectuur;
  - d. binnen een bouwvlak in het buitengebied en/of daaraan aansluitend, mits het zonnepark zich ruimtelijk manifesteert als een hecht geheel met het bouwvlak en daar qua maatvoering ondergeschikt aan is, en de maatwerkmethode is toegepast onder begeleiding van een bij de provincie werkzame deskundige op het gebied van stedenbouw en landschapsarchitectuur;
  - e. op een voormalig slibdepot of op een gesloten stortplaats als de maatwerkmethode is toegepast onder begeleiding van een bij de provincie werkzame deskundige op het gebied van stedenbouw en landschapsarchitectuur;
  - f. op door Gedeputeerde Staten, op basis van een gemeentelijke gebiedsvisie zonne-energie aangewezen locaties en de maatwerkmethode is toegepast onder begeleiding van een bij de provincie werkzame deskundige op het gebied van stedenbouw en landschapsarchitectuur.
3. Aan de omvang, situering, en inrichting van het zonnepark als bedoeld in het tweede lid, dient een inrichtingsplan ten grondslag te liggen, waarbij in ieder geval rekening is gehouden met achtereenvolgens:
  - a. de historisch gegroeide landschapsstructuur;
  - b. de afstand tot andere ruimtelijke elementen;
  - c. een evenwichtige ordening en in de omgeving passende maatvoering en vormgeving van de voorzieningen voor de opwekking van zonne-energie.
4. Het bestemmingsplan biedt inzicht in de mogelijkheid voor omwonenden om te participeren in de ontwikkeling en opbrengst van het zonnepark.
5. Het tweede lid is niet van toepassing voor zover het bestemmingsplan betrekking heeft op het op kaart 6 aangegeven 'NNN-beheergebieden', 'NNN-natuurgebieden', 'NNN-beheer aanpassingsgebied', 'NNN-

natuur aanpassingsgebied', het 'Zoekgebied robuuste verbindingzone' of de 'bos- en natuurgebieden buiten het Natuurnetwerk Nederland'.

Artikel 2.42.2 Borging uitvoering inrichtingsplan

- Een bestemmingsplan als bedoeld in artikel 2.42.1, tweede lid, stelt regels die ervoor zorgen dat:
  - bebouwing en voorzieningen, geen bouwwerken zijnde, slechts overeenkomstig het inrichtingsplan worden gebouwd of aangelegd; en
  - de aanleg en instandhouding van de in voorkomend geval in het inrichtingsplan opgenomen beplanting wordt geborgd in de vorm van een voorwaardelijke verplichting.
- Aan burgemeester en wethouders kan de bevoegdheid worden toegekend om het inrichtingsplan op het punt van de erfbeplanting te wijzigen onder dezelfde aanplant- en instandhoudingsverplichtingen, als dat vanwege onvoorziene omstandigheden nodig is.

Artikel 2.42.3 Rechtstreeks werkende regels

- Tot het tijdstip waarop het bestemmingsplan in overeenstemming is gebracht met artikel 2.42.1, is het verboden om installaties voor de opwekking van zonne-energie te plaatsen op een bedrijventerreinen, anders dan als ondergeschikt onderdeel van de bedrijfsvoering van het op hetzelfde bouwperceel gevestigde bedrijf.
- Het verbod bedoeld in het eerste lid a is niet van toepassing op een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.12, eerste lid, onder a, onderdeel 1, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, waarin in de vorm van een voorwaarde is geborgd dat de installaties voor de opwekking van zonne-energie niet voor een langere periode dan maximaal 30 jaar op het bedrijventerrein geplaatst zullen blijven.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Dit betreft in hoofdlijnen dezelfde regels (voor dit zonneveld) als staan weergegeven in de Omgevingsverordening provincie Groningen 2016. Aan deze regels voldoet het voorliggende plan.

3.3.5 Ontwerp Omgevingsverordening provincie Groningen 2020

Momenteel is de Ontwerp Omgevingsverordening provincie Groningen 2020 in procedure. Dit in het kader van de inwerking treding van de nieuwe Omgevingswet in 1 januari 2022. De gehele verordening is opnieuw geschreven. Door te kiezen voor een nieuwe opzet/opbouw van de Omgevingsverordening ontstaat meer samenhang, eenduidigheid en integraliteit in de provinciale regels. De provincie gaat daarbij uit van het bestaande beleid en gaat geen nieuw beleid ontwikkelen. In de artikelen 3.175 en 3.176 van deze Ontwerp Omgevingsverordening zijn specifieke regels opgenomen betreffende zonnevelden. Deze komen inhoudelijk overeen met de regels zoals opgenomen in de geldende Omgevingsverordening. Het voorliggende plan voldoet aan deze regels.

3.3.6 Conclusie provinciaal beleid

De realisatie van Zonneveld Woudbloem past binnen het van toepassing zijnde provinciale beleid en de regelgeving.

3.4 Regionaal beleid

3.4.1 Regionale Energiestrategie 1.0 Groningen

Volgend op het landelijke Klimaatakkoord van juni 2019 staan dertig regio's voor de uitdaging in 2030 op hun grondgebied jaarlijks gezamenlijk 35 terawattuur (TWh) elektriciteit te produceren, opgewekt met windenergie en zonne-energie op land. Ook staan zij voor de opgave de mogelijkheden en knelpunten in kaart te brengen om 20% van de woningen aardgasvrij te verwarmen en/of te isoleren in 2030. Dertig regio's stellen hiervoor afzonderlijk een Regionale Energiestrategie (RES) op, waarin zij aangeven hoe zij bijdragen aan deze opgaven.

De RES 1.0 Groningen is de energiestrategie van de Groninger gemeenten, de waterschappen Noorderzijlvest en Hunze en Aa's en de provincie Groningen in samenwerking met verschillende stakeholders. Deze RES 1.0 is opgesteld in vervolg op de concept-RES (juni 2020). In de RES 1.0 zijn de gegevens in de concept-RES geactualiseerd. Daarnaast zijn thema's in kaart gebracht waarop we in de toekomst willen samenwerken en zijn afspraken voor deze samenwerking gemaakt. De RES 1.0 is gebaseerd op bestaand beleid en vastgestelde ambities. Om tot het beleid en de ambities te komen, hebben de individuele organisaties participatietrajecten doorlopen met inwoners en stakeholders.

Met deze RES 1.0 stelt de regio vast welk aandeel van de 35 TWh men als RES regio Groningen voor hun rekening wil nemen. Dit betreft een bod van 5,7 TWh, welke wordt gerealiseerd op basis van vastgesteld gemeentelijk en provinciaal ruimtelijk beleid. Voor de realisatie van een eventuele nieuwe ambitie voor duurzame energieopwek op land gaat men samen met inwoners en stakeholders aan de slag met het ontwikkelen van een gezamenlijke ruimtelijke visie.

Opbouw van het bod

De energieregio Groningen biedt aan in 2030 tenminste 5,7 TWh aan duurzame opwekcapaciteit te hebben gerealiseerd. Dat bod is de optelsom van de volgende elementen:

- Basis: alle tot op heden gerealiseerde wind- en zonne-energieprojecten of voor 2023 te realiseren wind- en zonne-energieprojecten binnen de regio Groningen (waarvoor de plannen definitief zijn vastgesteld). Opgeteld 4,1 TWh.
- Bouwstenen: concrete initiatieven van wind- en zonne-energieprojecten binnen de regio Groningen die nog niet gerealiseerd zijn, maar wel met een grote mate van waarschijnlijkheid gerealiseerd gaan worden. Deze projecten hebben een verwachte opbrengst van 1,2 TWh.
- Ambitie: een nog te behalen doelstelling voor wind- en/of zonne-energieopwekking per gemeente binnen de provincie Groningen, die nog niet gekoppeld is aan concrete projecten. Opgeteld gaat het om 1,1 TWh door gemeenten vastgestelde ambitie. Opgeteld leidt dit tot een totaal van 6,4 TWh. Rekening houdend met een kleine onzekerheidsmarge² van 0,7 TWh leidt dit tot een reëel bod van 5,7 TWh. Voor Midden-Groningen betreft het deel 0,95 TWh, waarvan 0,34 TWh nog ingevuld moet worden.

Gemeenten	Basis in TWh		Bouwstenen in TWh		Nog in te vullen obv beleidsambitie in TWh	Totaal in TWh
	Wind	Zon	Wind	Zon		
Eemsdelta*	1,10	0,08		0,02		1,19
Groningen		0,03		0,10	0,37	0,50
Het Hogeland	1,40	0,02	0,30	0,03	0,01	1,76
Midden-Groningen	0,35	0,26			0,34	0,95
Oldambt	0,06	0,01		0,01	0,08	0,16
Pekela		0,01		0,07		0,08
Stadskanaal		0,11		0,32		0,43
Veendam	0,12	0,03				0,15
Westerkwartier		0,03		0,03	0,28	0,35
Westerwolde		0,14		0,31		0,45
Diversen klein**	0,10	0,27				0,37
Totaal in TWh	3,13	0,99	0,30	0,89	1,08	6,39

* Eemsdelta is per 1/1/2021 ontstaan uit de fusie van de gemeenten Appingedam, Delfzijl en Loppersum

** Kleine windturbines en zon-op-daksystemen: Grote zon-op-daksystemen (> 40 panelen; >15 kWp) mogen worden meegerekend in het RES bod. Omdat voor zon-op-daksystemen geen vergunning nodig is, komen ze pas in beeld als ze er daadwerkelijk liggen. In het huidige bod (basis) zijn alleen de al gerealiseerde daksystemen meegenomen. Toekomstige daksystemen zitten nog niet in het bod; deze zullen dus een plus op het resultaat binnen de regio opleveren.

Aanvullende afspraken

Aanvullend op het bod in kwantitatieve zin is verkend hoe beter tegemoetgekomen kan worden aan de wens zonnepanelen bij voorkeur op daken te leggen en hoe zonneparken meer ecologische kwaliteiten kunnen krijgen. Dat heeft geleid tot de volgende afspraken.

- Grootschalige zon-op-dak

Binnen de RES Groningen bestaat de wens om meer zonnepanelen op daken te realiseren. Voor de provincie Groningen is berekend dat er dakoppervlakte is voor opwek van in potentie ruim 1 TWh. Door diverse oorzaken (ongeschikte dakconstructie, problemen met verzekering, ontbreken netaansluiting of te hoge aanlegkosten) zal deze potentie niet volledig benut kunnen worden, maar het streven is wel dat zoveel mogelijk te doen. Enerzijds zijn hiervoor inspanningen nodig van de dakeigenaar, anderzijds kunnen ook RES partners een rol spelen door dakeigenaren goed te informeren en te ontzorgen; door ze te helpen met procedures en financiering. Hier valt nog veel winst te behalen. Dit jaar zal een wijziging van het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) in werking treden. Het Bbl is onder de Omgevingswet de opvolger van het huidige Bouwbesluit 2012. Door de Bbl-wijziging krijgt de gemeente maatwerk mogelijkheden waarmee zij bij (bepaalde) nieuwe gebouwen het duurzaam gebruik van het dak kan eisen. Een belangrijk punt van aandacht is de netaansluiting van daksystemen. In veel situaties is het netwerk daar momenteel nog niet op berekend. Omdat dakprojecten tot nu toe niet lang van tevoren worden gepland, is het voor Enexis ook lastig er tijdig op in te spelen. Afsproken is in RES verband te onderzoeken hoe – bijvoorbeeld met een programmering per gebied – deze problematiek kan worden opgelost. Het streven is in 2022 een gemeenschappelijke aanpak zon-op-dak gereed te hebben.

- Ecologie rond energieparken

De komst van windenergie, grondgebonden zonne-energie en/of energie-infrastructuur heeft vrijwel altijd een effect op de lokale natuurwaarden. Het energiepark zorgt voor nieuwe omstandigheden waar flora en fauna nadeel of juist voordeel van kunnen hebben. De uitdaging is het nadeel te vermijden en juist een voordeel te realiseren. Dat vereist dat bij het ontwerp en realisatie van het project ecologie integraal wordt meegenomen.

Bij energieparken ligt de verantwoordelijkheid hiervoor bij de individuele gemeenten of de provincie. De partners in de RES Groningen streven ernaar dat elk toekomstig energiepark waarde toevoegt aan natuur en biodiversiteit. Tegelijk constateren we dat de kennis rond dit onderwerp nog volop in ontwikkeling is en dat gemeenten er verschillend mee omgaan. Inzet is meer kennis te vergaren en binnen de energieregio Groningen te komen tot een gemeenschappelijke aanpak rond ecologie (inclusief water- en bodemkwaliteit) bij energieparken.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Het voorliggende plan voor de realisatie van Zonneveld Woudbloem in de gemeente Midden-Groningen past binnen de RES 1.0. Het zonneveld past binnen de 0,34 TWh die nog ingevuld moet worden binnen de gemeente. Ook is het voorliggende plan juist een voorbeeld waar ecologie een voordeel krijgt van het zonnepark. Met het voorliggende zonneveld is ecologie in het ontwerp integraal meegenomen en wordt ruim 12 hectare permanente nieuwe natuur gerealiseerd.

3.5 Gemeentelijk beleid

3.5.1 Duurzaamheidsvisie Midden-Groningen 2019-2022

In 2030 wil de gemeente de CO₂-uitstoot in de gemeente met 55% hebben teruggebracht. Daarbij zet de gemeente in op energiebesparing (1,5 % per jaar, klimaatakkoord), het vergroten van de duurzame energieproductie (streven naar 25% duurzame energie geproduceerd binnen de gemeente in 2030) en het efficiënter gebruik van fossiele bronnen (bijvoorbeeld door betere benutting van industriële restwarmte). Aanvullend stimuleert de gemeente dat zoveel mogelijk burgers en bedrijven actief betrokken zijn bij de energietransitie, via energie coöperaties en mede-eigenaarschap van duurzame energiebronnen zodat de baten van de noodzakelijke investeringen zoveel mogelijk in de regio blijven. De gemeente streeft naar een lokale participatiegraad van 50% in duurzame energieprojecten, zowel voor burgers als bedrijven.

Wat betreft duurzame energieproductie zet de gemeente in op zon, wind (bijvoorbeeld beleid voor kleinschalige windturbines) en biomassa. De energietransitie zal de fysieke omgeving veranderen. De energielandschappen voor de komende decennia worden nu ontwikkeld. Dat vraagt aandacht voor de ruimtelijke gevolgen van de energietransitie. De gemeente zoekt naar een zo goed mogelijke balans tussen de ruimtelijke claims voor de verschillende gebruiksfuncties. Hernieuwbare bronnen worden goed ingepast in het landschap en de gemeente neemt maatregelen om de dalende biodiversiteit tegen te gaan.

3.5.2 Beleid Zonneparken in Midden-Groningen

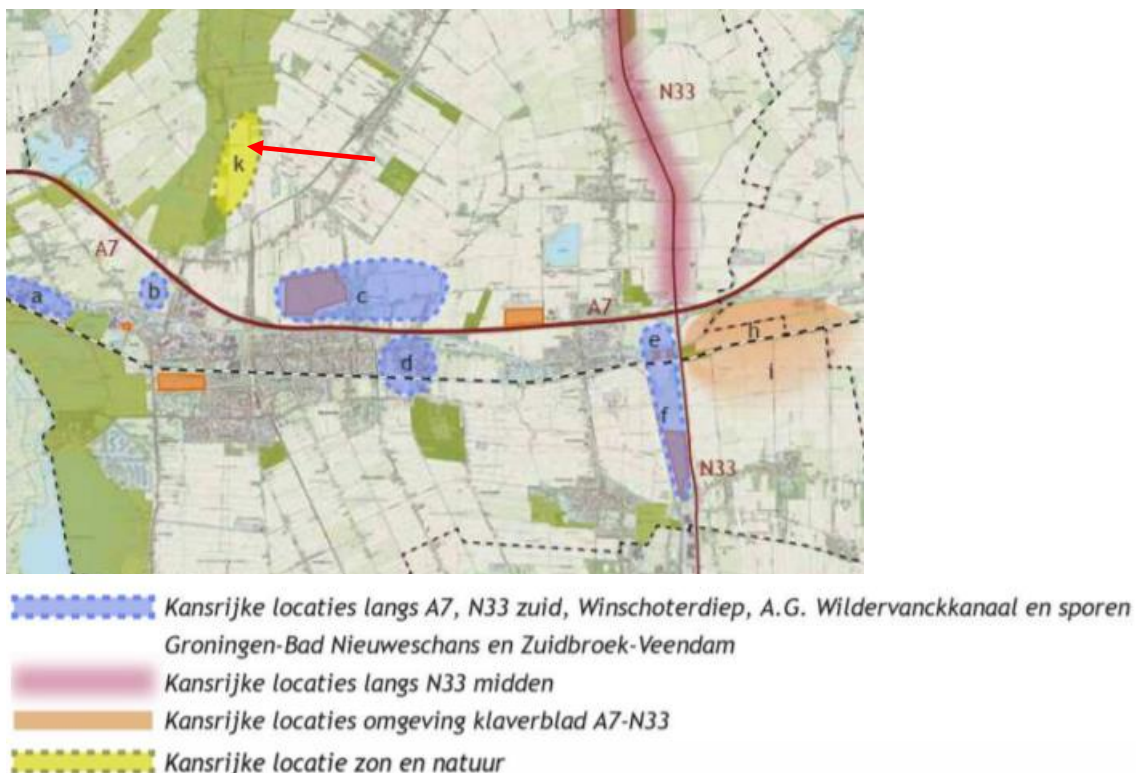
De gemeente Midden-Groningen wil de overstap naar duurzame energiebronnen maken. De gemeente richt ze zich op meerdere vormen van duurzame energie; zonne-energie, windenergie, warmtekuoudeslag, enz. Het 'Beleid Zonneparken Midden-Groningen gaat specifiek in op tijdelijke zonneparken met grondgebonden panelen of panelen op het water. Het betreft een gebiedsvisie om zonneparken (voor maximaal 30 jaar) in het buitengebied mogelijk te maken.

De gemeente Midden-Groningen wil in 2030 de CO₂ uitstoot in de gemeente met 55% hebben teruggebracht. Daarbij zet de gemeente in op energiebesparing (1,5 % per jaar, klimaatakkoord), het vergroten van de duurzame energieproductie (er wordt gestreefd naar 25% duurzame energie geproduceerd binnen de gemeente in 2030)

en het efficiënter gebruik van fossiele bronnen. Om bij een volledige keuze voor zonne-energie de benodigde duurzame energie voor woningen en bedrijven op te wekken, is een gebied van ongeveer 1900 hectare met zonnepanelen nodig. De gemeente wil niet direct de benodigde ruimte voor zonnepanelen (1900 hectare) invullen, maar op basis van de opgedane ervaringen het beleid tussentijds evalueren en zo nodig kunnen bijstellen. Een ander argument is om in te kunnen spelen op nieuwe ontwikkelingen in de duurzame energiesector. Windenergie, aardwarmte en biogas kunnen ook een rol spelen in de duurzame energiemix. Voor de periode tot 2025 wordt ruimte geboden voor een oppervlakte van maximaal 600 hectare. Door eerst uit te gaan van maximaal 600 hectare (ongeveer een 1/3 deel van het ruimtebeslag bij volledige richtten op zonne-energie) kan het aandeel zon groeien en is er daarna ruimte om de kader bij te stellen indien nodig. De omvang van de kansrijke locaties is dusdanig dat hierbinnen voldoende zoekruimte is om onder voorwaarden 600 hectare te realiseren.

Voorliggende projectgebied ligt in 'kansrijkgebied K' (zie figuur 8). Dit is een 'Kansrijke locatie zon en natuur'.

Figuur 8: Kansrijke gebieden zonneparken

De gemeente wil geen grootschalige zonneparken in het grootschalige, open buitengebied, maar maakt een uitzondering voor een zonnepark in gebied 'K', waarin natuur en energieopwekking zijn gecombineerd. Het Natuurnetwerk Nederland en de daaraan grenzende agrarische gebieden, die ruimtelijk geschikt zijn als bufferzone tussen agrarisch grondgebruik en natuur of voor eventueel uitbreiden van het natuurareaal, lenen zich voor zo'n combinatie. Bijvoorbeeld voor het geschikt maken van gronden voor toekomstige natuurontwikkeling door tijdelijk gebruik als zonnepark. Hierbij kan de nadruk liggen op natuurontwikkeling met daaraan ondergeschikt energieopwekking door zonnepanelen of op energieopwekking door zonnepanelen met 'natuurpaden'.

Het gebied grenst aan het natuurgebied van de Scharmer en Slochter Ae's. Het is één van de oude natuurkernen waaruit het 't Roegwold verder is ontwikkeld. De ontwikkeling van een zonnepark in combinatie met

natuurontwikkeling kunnen de natuurwaarden in de aangrenzende gebieden mogelijk versterken. Daarnaast is 't Roegwold hier relatief smal (ongeveer 500 meter ten opzichte van 1500 meter ter hoogte van Dannemeer). Een zonnepark kan hier een buffer vormen tussen het natuurgebied en het agrarisch gebied. De begrenzing van de kansrijke locatie ligt op gepaste afstand van de Groenedijk, waardoor eventuele ontwikkeling van een zonnepark geen afbreuk doet aan het karakter van dit gebied. Staatsbosbeheer (SBB, beheerder van de genoemde natuurgebieden) staat achter de keuze voor deze locatie. SBB wil de natuur hier graag versterken, vooral met het oog op planten en libellen.

Toetsingscriteria

Voor een goede ruimtelijke en maatschappelijke inpassing hanteert de gemeente algemene toetsingscriteria. Deze gelden voor alle zonneparken, zowel voor de kleinschalige als de grootschalige, en in alle gebieden.

- De historisch gegroeide landschapsstructuur:
  - Het zonnepark gaat niet ten koste van bestaande structuren in het landschap zoals kavelstructuren, houtsingels en sloten;
Bestaande structuren in het landschap blijven behouden met het voorliggende plan.
  - Het zonnepark gaat niet ten koste van een beschermd dorpsgezicht. Zichtlijnen op het beschermde dorpsgezicht blijven behouden. Het zonnepark tast het karakter van het beschermde dorpsgezicht niet aan;
Het zonneveld gaat niet ten koste van een beschermd dorpsgezicht
- De afstand tot andere ruimtelijke elementen:
  - Het zonnepark houdt rekening met de woonkwaliteit van het gebied;
Het zonneveld houdt hier rekening mee. De locatie ligt op relatief grote afstand van omwonenden. De erven langs de Groenedijk liggen op meer dan 300 meter afstand. Van enkele erven is wel zicht op de projectlocatie. De zichtbaarheid van de panelen zal echter zeer beperkt zijn. Om dit helemaal te voorkomen wordt een kleine wal aan de oostzijde van het zonneveld aangelegd.
  - Een zonnepark past in principe niet in de nabijheid van karakteristieke historische bebouwing of in historisch opzicht waardevolle open ruimtes;
Dit is niet van toepassing.
  - Het zonnepark zorgt niet voor hinderlijke schittering of geluid richting omwonenden;
Hier is geen sprake van, o.a. door de relatief grote afstand tot omwonenden. Zie voor een nadere onderbouwing hoofdstuk 5.
- Een evenwichtige ordening en in de omgeving passende maatvoering en vormgeving van de voorzieningen voor de opwekking van zonne-energie:
  - De inrichting van het zonnepark past bij de bestaande landschappelijke, of stedelijke kenmerken van het gebied;
Hier is met het inrichtingsplan rekening mee gehouden. Zo blijft het rationale verkavelingspatroon behouden, en is deze aangegrepen voor een goede landschappelijke inpassing.
  - Binnen een panelenveld hebben alle panelen dezelfde type opstelling (zuidgericht of oost-westgericht);
In het voorliggende plan is sprake van een zuidopstelling, parallel aan de Kooiweg. Dit geldt alleen niet voor het testveld aan de noordzijde. In afwijking van dit beleid worden hier verschillende type opstellingen gehanteerd, ten behoeve van het uit te voeren onderzoek.
  - Eventuele nieuwe recreatieve voorzieningen, zoals bijvoorbeeld wandelpaden, speelvoorzieningen of een voedselbos, zijn ruimtelijk goed ingepast;

Hier is in voorzien in het inrichtingsplan. Zo wordt het informatiepunt landschappelijk ingepast. Dit geldt tevens voor de wandelroute langs de zuidkant van het plangebied.

- Een afscheiding rond het terrein mag alleen, als deze de inpassing in het landschap ten goede komt. De afscheiding is dan ingericht op flora en fauna en draagt bij aan een verbetering van de biodiversiteit. Denk hierbij aan de doorlaatbaarheid van de afscheiding en de keuze van beplanting (gebiedseigen en interessant voor vogels, vlinders en bijen).

De zonnepanelenvelden wordt alleen omsloten door een hekwerk waar dat noodzakelijk is voor de veiligheid en vanuit eisen van de verzekeraar. Dit betreft de noord- en de oostzijde. Aan de andere zijden wordt het zonneveld afgescheiden door watergangen. Het gaas begint 15 centimeter boven het maaiveld, zodat kleinere diersoorten onder het hekwerk door kunnen. Ook wordt gebruik gemaakt van een onopvallend hekwerk, welke grotendeels aan het zicht wordt onttrokken door groenstructuren. Alle toegepaste landschapselementen zijn bedoeld om het zonneveld enerzijds goed landschappelijk in te passen met inheems plantmateriaal, en anderszijds draagt dit bij aan de biodiversiteit.

Overige aandachtspunten zijn:

- Bij de inrichting van het zonnepark wordt rekening gehouden met belemmeringen vanuit bestaande (dubbel)bestemmingen;
De archeologische (dubbel)bestemmingen brengt met zich mee dat archeologisch onderzoek noodzakelijk is. Zie hiertoe paragraaf 4.3.
- Het zonnepark staat er tijdelijk. Na verwijdering krijgt het terrein zijn oorspronkelijke, (vaak agrarische) bestemming terug. De constructie van het zonnepark inclusief bouwwerken en afscheidingen maakt dit mogelijk. De fundering is minimaal en verwijderbaar;
Hier wordt aan voldaan. De te realiseren natuur is echter permanent.
- De structuur en waterdoorlaatbaarheid van de bodem blijft gehandhaafd. De bodem onder de constructie wordt niet of slechts beperkt verhard. Er is afstemming met het waterschap nodig (watertoets);
Zie hiertoe paragraaf 4.5. Hier wordt aan voldaan.
- Bij de inrichting van het zonnepark wordt rekening gehouden met het verbeteren van de biodiversiteit.
Hier is rekening mee gehouden. Zie het separaat bijgevoegde inrichtingsplan. Zo wordt circa 12,7 hectare nieuwe natuur gerealiseerd, met o.a. poelen, struweel en kruidenrijk grasland.
- Voor zonneparken in de directe nabijheid van gas- en hoogspanningsinfrastructuur wordt advies gevraagd bij de betreffende (leiding)beheerder.
Het zonneveld ligt aansluitend aan een gasstation. Deze is inmiddels buiten gebruik. Met de beheerder heeft afstemming plaatsgevonden.

Voor de kansrijke locatie 'zon en natuur' gelden als aanvullende toetsingscriteria:

- Het zonnepark draagt bij aan het verbeteren van de ecologische waarde van het gebied door de aanleg van nieuwe natuur in overleg met Staatsbosbeheer en/of andere terreinbeheerders;
Het totale project draagt bij aan het verbeteren van de ecologische waarde van het gebied. Zie het separaat bijgevoegde inrichtingsplan. Zo wordt circa 12,7 hectare permanente nieuwe natuur gerealiseerd, met o.a. poelen, een natuurlijke oeverwaluwand, struweel en kruidenrijk grasland. Hierbij worden delen van het projectgebied optimaal ingericht voor de groene glazenmaker, in aansluiting op natuurdoelstellingen van het aangrenzende natuurgebied van Staatsbosbeheer. Met Staatsbosbeheer heeft dan ook diverse malen afstemming plaatsgevonden.
- Minimaal 30% van de oppervlakte van het (tijdelijke) zonnepark behoudt na het aflopen van de vergunning een natuurfunctie.

Hier wordt aan voldaan, exclusief het testveld, wat een bijzonder onderzoeksproject is, juist gericht op het behalen van een grotere ecologische meerwaarde bij de realisatie van zonnenvelden. Er wordt met het voorliggende project circa 12,7 hectare permanente natuur gerealiseerd (zie afbeelding 3 van het bijgevoegde inrichtingsplan).

Communicatie en participatie

- De initiatiefnemer dient de omgeving goed mee te nemen in het proces van de ontwikkeling van het zonnepark. Ook dient een participatieplan opgesteld te worden. Dit plan beschrijft hoe omwonenden en belanghebbenden zijn betrokken, welke mogelijkheden er zijn voor financiële participatie en welke afspraken er zijn gemaakt over een bijdrage in het duurzaamheidsfonds. Ook geeft het plan aan op welke wijze omwonenden in het invloedsgebied betrokken zijn bij de inrichting en vormgeving van het zonnepark.

De initiatiefnemer heeft de omgeving en andere belanghebbenden uitgebreid betrokken in het proces om te komen tot een goed plan voor een zonnenveld. Het bijgevoegde document 'Zonnepark Woudbloem, Omgevingsproces & participatie mogelijkheden' beschrijft o.a. hoe omwonenden en andere belanghebbenden zijn betrokken, en welke mogelijkheden er zijn voor financiële participatie. Zo wordt er gestreefd naar 50% lokaal eigendom. Enkele omwonenden die zicht hebben op de projectlocatie zijn apart benadert met o.a. de mogelijkheid voor een keukentafel-gesprek. Hier is ook gebruik van gemaakt. Ook zijn diverse informatieavonden (waarvan enkele digitaal) georganiseerd.

Aansluitmogelijkheden op elektriciteitsnet

- Aangegeven moet worden wat de realisatiemogelijkheid van de aansluiting op het elektriciteitsnetwerk (Enexis/TenneT) is, of dat opslagmogelijkheden worden gerealiseerd.

Voor dit project zijn verschillende mogelijkheden voor aansluiting op het net. Naast een aansluiting bij netbeheerder Enexis, kan wellicht gebruik worden gemaakt van de bestaande kabel van de NAM. Enexis heeft aangegeven dat het zonnenveld in 2024 kan worden aangesloten op station Hunze/Groningen.

3.5.3 Welstandsnota 2015 (voormalige gemeente Slochteren)

De Welstandsnota 2015 (voormalige gemeente Slochteren) bevat het welstandsbeleid voor het gehele grondgebied van de voormalige gemeente Slochteren. In de Welstandsnota is aangegeven dat het buitengebied zich kenmerkt door rust en ruimte. In dit gebied is de bebouwing ondergeschikt. Er is waardering voor de ruimtelijke uitstraling en de weidsheid van de gebieden en de ondergeschiktheid van de bebouwing. Het beleid is er dan ook op gericht de uitstraling en weidsheid te bewaren. De bebouwing is in lijn met het landschap.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Hier is met het voorliggende plan op ingespeeld. O.a. door de het volgen van de huidige rationele verkaveling.

4 Waardentoets

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de impact van de ontwikkeling op de verschillende waarden beschreven. Hieronder vallen flora & fauna, archeologie, cultuurhistorie en water. Er wordt beschreven wat er is onderzocht en welke resultaten hieruit zijn gekomen. Vervolgens wordt hier een conclusie uit getrokken met betrekking tot de ontwikkeling.

4.2 Natuurwaarden

Bescherming in het kader van de natuur wet- en regelgeving is op te delen in gebieds- en soortenbescherming. De voorgenomen ontwikkeling is door Eelerwoude getoetst aan de geldende wet- en regelgeving. Het onderzoek is als separate bijlage bijgevoegd (Quickscan flora en fauna, realisatie Zonnepark, Woudbloem) bij deze ruimtelijke onderbouwing. De belangrijkste resultaten van het onderzoek zijn hieronder beschreven.

4.2.1 Soortenbescherming

Het projectgebied biedt een potentieel habitat voor een aantal beschermde soorten. Hoewel er geen gerichte en uitgebreide veldinventarisatie heeft plaatsgevonden, is op basis van de beschikbare literatuurgegevens en eenmalig veldbezoek vastgesteld dat het terrein mogelijk van belang is voor enkele algemeen beschermde soorten met een landelijke vrijstelling en voor enkele soorten zonder deze vrijstelling. Voor veel soorten maakt het projectgebied onderdeel uit van het leefgebied van de betreffende soort. Dit betreft echter geen essentieel onderdeel en dit blijft ook na de ontwikkeling nog steeds voorhanden als leefgebied. Verblijfplaatsen van deze soorten zijn echter niet te verwachten door het ongeschikte aanwezige biotoop, zoals voor strikter beschermde als waterspitsmuis en steenmarter. Negatieve effecten op deze soorten worden daarom niet verwacht.

Het projectgebied heeft een beperkte functie voor enkele broedvogels van open landbouwgebied voor soorten als Kievit, tureluur, scholekster, geelgors en gele kwikstaart. Potentiële nestplaatsen voor Kievit, tureluur en scholekster zullen naar verwachting verdwijnen in het projectgebied door de aanleg van het zonnenveld. Echter wordt geen afbreuk gedaan aan de staat van instandhouding van deze weidevogels, door voldoende alternatief leefgebied in de omgeving.

Er worden geen verblijfplaatsen of essentieel leefgebied voor strikt beschermde soorten verwacht zoals vleermuizen en vogels met een jaarrond beschermde verblijfplaats. Er zijn een aantal aandachtspunten die van belang zijn om negatieve effecten op beschermde soorten te voorkomen, als ook een mogelijke overtreding van de verbodsbepalingen in de Wet natuurbescherming. Het gaat om onderstaande aandachtspunten.

- Voor alle beschermde inheemse (ook algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren vernielen of te beschadigen, of nesten van

vogels weg te nemen. In de meeste situaties kan dit voorkomen worden door versturende werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Verder dient er bij de werkzaamheden rekening gehouden te worden met nesten van vogels voor zowel de vroeg als laat broedende broedparen, en de algemene zorgplicht.

Zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is in artikel 1.11 een omschrijving opgenomen over de algemene zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat iedereen 'voldoende zorg' in acht neemt voor alle in het wild levende dieren en planten, dus ook niet-beschermden soorten, en hun directe leefomgeving. Dit is een algemene verantwoordelijkheid die voor iedereen geldt. Het betekent bijvoorbeeld dat er niet onnodig dieren en planten worden gedood, wanneer er redelijkerwijs een andere oplossing voor is, bijvoorbeeld de dieren te verplaatsen naar een ander gebied.

4.2.2 Gebiedsbescherming

Natura 2000-gebieden betreffen een samenhangend netwerk van natuurgebieden in Europa. Natura 2000 bestaat uit gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Europese Vogelrichtlijn (79/43/EEG) en de gebieden die zijn aangemeld op grond van de Europese Habitatrichtlijn (92/43/EEG). Deze gebieden worden in Nederland op grond van de Natuurbeschermingswet 1998, inmiddels Wet natuurbescherming, beschermd. De Ecologische Hoofdstructuur (EHS)/ Natuurnetwerk Nederland (NNN) betreft een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen.

Het omhakken of rooien van bossen is niet zomaar toegestaan in de Wet natuurbescherming. Dit geldt ook bij het rooien of het verrichten van handelingen die de dood of ernstige beschadiging van bomen tot gevolg hebben. Hieronder valt ook beschadiging door vee. Onder bos wordt verstaan:

- alleen bossen die buiten de 'bebouwde kom Boswet' liggen;
- alle beplantingen van bomen die groter zijn dan 10 are (1.000 m²);
- bomen in een rijbeplanting, als de rij uit meer dan 20 bomen bestaat.

Natura 2000 – gebieden

Niet stikstof-gerelateerde effecten

In de directe omgeving van het projectgebied liggen diverse Natura 2000-gebieden. Op ongeveer 6 km afstand ligt het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Zuidlaardermeergebied. De aard van de voorgenomen werkzaamheden en ontwikkeling maken dat de effecten uitsluitend tot het projectgebied of in de zeer directe zone eromheen beperkt blijven. Gezien de afstand tot de Natura 2000-gebieden, de invulling van de tussenliggende gebieden en de voorgenomen werkzaamheden is er geen sprake van mogelijk negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied, zij het door een rechtstreekse invloed, cumulatieve invloed of externe werking. Een toetsing op grond van de Wet natuurbescherming van niet stikstof-gerelateerde effecten wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

Stikstof-gerelateerde effecten

Ten behoeve van het plan is een nadere 'Stikstofberekening Zonneveld Woudbloem' opgesteld (separaat bijgevoegd). Op basis van deze onderbouwing is gebleken dat de realisatie van Zonneveld Woudbloem een stikstofdepositie van 0,00 mol/ha/jaar tot gevolg heeft, op Natura 2000-gebieden. Hiermee is een vergunning in het kader van de Wet natuurbescherming, onderdeel stikstof, niet aan de orde voor de voorgenomen

ontwikkeling. In de beheerfase vindt er nauwelijks stikstofuitstoot plaats. Ook in de beheerfase is de stikstofdepositie 0,00 mol/ha/jaar op Natura 2000-gebieden.

Houtopstanden

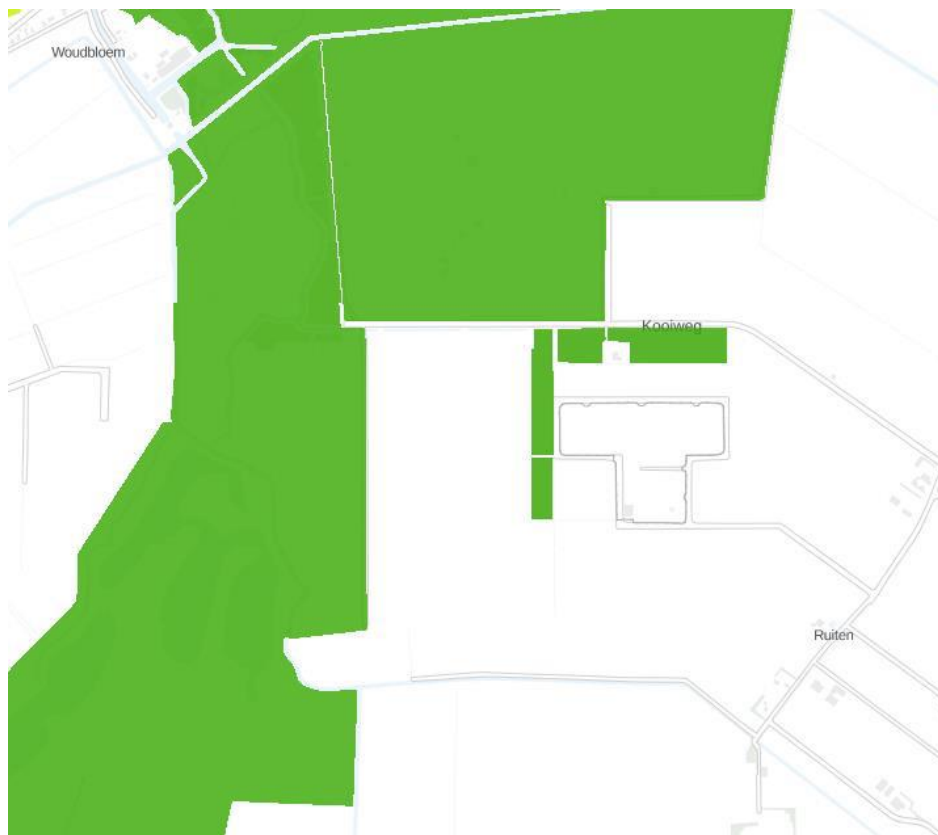
In het projectgebied worden geen bomen gekapt. De bescherming van houtopstanden is niet van toepassing.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het naast het projectgebied gelegen natuurgebied 't Roegwold maakt onderdeel uit van de NNN, een robuuste verbidingszone tussen Scharmer en Slochteren, welke het Zuidlaardermeer verbindt met de Dollard. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. In het natuurgebied 't Roegwold bestaan de aanwezige natuurwaarden uit (natte) graslanden, moerasbos en open water. Net ten noordwesten van het projectgebied zijn goed ontwikkelde watergangen aanwezig welke het leefgebied vormen voor de groene glazenmaker, een libelle beschermd vanuit de habitatrichtlijn. Het zonneveld kan een bijdrage leveren aan bestaande natuurwaarden of de natuurwaarden versterken. Op deze manier ontstaat bij de aanleg van een zonneveld meervoudig ruimtegebruik waarbij de natuurwaarden van het naastgelegen natuurgebied versterkt worden. Hiertoe zijn in het proces om tot een goed inrichtingsplan te komen ecologen van Bureau Biota betrokken.

Gevolgen projectgebied

Het projectgebied zelf maakt geen onderdeel uit van het NNN (zie figuur 9). Wel grenst het projectgebied aan NNN-gebied. Met de voorgenomen werkzaamheden worden geen negatieve effecten verwacht op de wezenlijke waarden en kenmerken van het NNN. Van afname van areaal is geen sprake, tevens worden geen effecten verwacht die de wezenlijke waarden en kenmerken van het NNN significant aantasten. Een nadere toetsing aan het NNN-beleid wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

Figuur 9: Weergave NNN-gebieden, direct grenzend aan het projectgebied.

4.3 Archeologische waarden

In deze paragraaf wordt aangegeven hoe het cultureel erfgoed wordt beschermd in relatie tot de wettelijke bepalingen (Wet op de archeologische monumentenzorg).

4.3.1 Archeologisch bureauonderzoek

Ten behoeve van de uitvoering van het project is een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd, welke is bijgevoegd (Archeologisch bureauonderzoek, Transect 2522).

Conclusie archeologisch bureauonderzoek

Op basis van het bureauonderzoek heeft het projectgebied een hoge archeologische verwachting. Deze hoge verwachting is gebaseerd op het voorkomen van dekzandruggen en dekzandvlakten in het projectgebied. Mogelijk is binnen het projectgebied ook nog sprake van een pingo-ruïne, waarvan de rand zeer aantrekkelijk voor bewoning was. Zowel dekzandruggen en dekzandvlakten waren in de periode van het Laat-Paleolithicum tot en met het Neolithicum aantrekkelijke vestigingsplaatsen. Bewoning in de dekzandvlakten kan vooralsnog niet worden uitgesloten, vooral niet wat betreft het Laat-Paleolithicum aangezien toen zowel de dekzandvlakten als de dekzandruggen droog lagen. In de loop van de tijd is de omgeving van het projectgebied echter vernat, waardoor de dekzandruggen het langst aantrekkelijk voor bewoning bleven. In de omgeving van het projectgebied zijn op dekzandruggen kampementen uit het Mesolithicum bekend. Ongeveer vanaf het Neolithicum/de Bronstijd is het projectgebied met veen overgroeid, waardoor het tot aan de ontginning van het land in de middeleeuwen onaantrekkelijk voor bewoning was. Mogelijk liep al vanaf de IJzertijd-Romeinse Tijd de veenrivier de Slochter Ae langs de zuidrand van het projectgebied. Bewoning die eventueel in het projectgebied langs de rivier heeft plaatsgevonden zal reeds verdwenen zijn met de vervening van het land. Vanaf de Late-Middeleeuwen werd het veengebied ontgonnen en vond turfwinning plaats. Het projectgebied ligt echter niet in een ontginningslint en op historisch kaartmateriaal ontbreken aanwijzingen voor bebouwing binnen het projectgebied. De archeologische verwachting op archeologische vondsten en/of sporen uit de periode Late-Middeleeuwen-Nieuwe Tijd is daarom laag.

Of nog archeologische resten en/of sporen aanwezig kunnen zijn is mede afhankelijk van de bodemopbouw en mate van intactheid van de bodem. Met de ontginning van het land kan de bodemopbouw zijn aangetast, maar in welke mate is niet bekend. Verder zijn geen aanwijzingen dat de bodem reeds verstoord is en zouden dus nog zeker archeologische vondsten en/of sporen aanwezig kunnen zijn.

Advies

Gezien de hoge archeologische verwachting van het projectgebied wordt voorgesteld om voor het projectgebied een dubbelbestemming archeologie op te nemen, die het archeologisch archief juridisch planologisch beschermd. Voor wat betreft de voorgenomen werkzaamheden kan het volgende worden geconcludeerd:

- De zonnepalen worden geplaatst door middel van heipalen. Het gaat om ongeveer 31000 heipalen over een oppervlakte van ongeveer 37 hectare. Door de plaatsing van de heipalen tredt geen vlakdekkende bodemverstoring op, maar wordt het bodemarchief wel dusdanig aangetast dat het lastig wordt om een eventuele vindplaats later nog op te kunnen graven. Deze bodemingreep wordt dus als schadelijk voor eventuele archeologische resten en/of sporen gezien. Enkel wanneer de zonnepanelen op een dusdanige manier gefundeerd worden dat geen heipalen noodzakelijk zijn adviseren wij om geen

vervolgonderzoek uit te voeren. In het geval er namelijk bijvoorbeeld gebruikgemaakt wordt van betonplaatsen zal de bodem maar tot ongeveer 10 cm - Mv ontgraven dienen te worden. In dat geval is er nauwelijks risico dat eventuele archeologische resten en/of sporen verstoord worden. Indien toch voor heipalen gekozen worden adviseren wij wel ter hoogte van de heipalen een vervolgonderzoek met boringen uit te voeren. Dit onderzoek heeft als doel om de bodemopbouw en mate van intactheid van de bodem vast te stellen. Aan de hand van de resultaten van het booronderzoek kan het archeologische verwachtingsmodel worden getoetst en waar mogelijk worden bijgesteld.

- De aanleg van de kabels en leidingen is volgens het bestemmingsplan toegestaan wanneer ze binnen 1 m -Mv worden aangelegd over een breedte van maximaal 50 cm. Dit betekent dat met de huidige plannen ook hiervoor ook geen archeologisch vervolgonderzoek wordt geadviseerd. De trafostations en klantstations zijn gezien het bestemmingsplan ook toegestaan omdat ze in totaal maar 83 m² beslaan.
- Met het uitgraven van de poelen (circa 6900 m²), het verbreden van de watergangen (over een lengte van ongeveer 1900 m) en het planten van bomenhagen (niet op een talud) bestaat de kans dat eventuele archeologische waarden worden aangetast. Daarom wordt ter plaatse van deze werkzaamheden een archeologisch vervolgonderzoek geadviseerd. Dit vervolgonderzoek kan het beste worden uitgevoerd als verkennend booronderzoek, dat als doel heeft om de bodemopbouw en mate van intactheid van het bodemprofiel vast te stellen. Op basis van de resultaten van het booronderzoek kan het archeologische verwachtingsmodel worden getoetst en waar mogelijk worden bijgesteld.
- Aangezien de archeologische resten en/of sporen in het zand verwacht worden, heeft het aanbrengen van een talud waarschijnlijk weinig negatieve invloed op de eventueel aanwezige archeologische resten. Archeologisch gezien vormt de realisatie van een talud dus geen risico. Hiervoor wordt geen vervolgonderzoek geadviseerd.

4.3.2 Archeologisch inventariserend veldonderzoek verkennende fase

Als vervolg op het archeologische bureauonderzoek, is een archeologisch inventariserend veldonderzoek (verkennende fase) uitgevoerd. Het onderzoeksrapport is separaat bijgevoegd (inventariserend veldonderzoek verkennende fase, Zonnepark Kooiweg te Woudbloem, Gemeente Midden-Groningen).

Samenvatting onderzoeksresultaten

Op basis van het eerder uitgevoerde archeologisch bureauonderzoek, is een hoge verwachting toegekend aan het projectgebied voor vindplaatsen van jager-verzamelaars uit het Laat-Paleolithicum tot en met Neolithicum en nederzettingen van landbouwers uit het Neolithicum. Dit verkennende booronderzoek is uitgevoerd om deze hoge verwachting te toetsen op die plekken waar de bodemingrepen eventueel aanwezige archeologische vindplaatsen bedreigen. Uit het booronderzoek is gebleken dat de oorspronkelijke podzolbodem in een groot deel van de boringen deels intact en soms nog geheel intact is. Deze bevindt zich vooral binnen de hoger gelegen delen van het plangebied. Daarnaast duidt het waargenomen vuursteen en het prehistorisch aardewerk aan het oppervlak op aanwezigheid van één of meerdere vindplaatsen uit mogelijk het Laat-Paleolithicum tot misschien wel de IJzertijd. Op basis hiervan blijft de hoge verwachting voor vuursteenvindplaatsen uit het Laat-Paleolithicum tot en met het Neolithicum gehandhaafd en wordt de hoge verwachting voor nederzettingen uit het Neolithicum zelfs uitgebreid tot en met de IJzertijd. Op grond van de intactheid van de bodem (vanaf 0,25 m -mv) en de waargenomen vuursteen- en aardwerkresten aan het oppervlak en daarmee hoge archeologische verwachting adviseert KSP Archeologie (het onderzoeksbureau), gezien de geplande ingrepen, een archeologisch vervolgonderzoek.

Op basis van de intactheid van de bodem (vanaf 0,25 m -mv) in het projectgebied en de waargenomen vuursteen- en aardwerkresten aan het oppervlak is het vrijwel zeker dat in het projectgebied één of meerdere

archeologische vindplaatsen aanwezig zijn. Wanneer de geplande graafwerkzaamheden dieper reiken dan 0,25 m beneden maaiveld kunnen eventueel aanwezig archeologische resten verloren gaan en is vervolgonderzoek noodzakelijk. Het is nog niet geheel duidelijk is waar (bijvoorbeeld kabelleidingen tussen de zonnepanelen) en hoe diep alle ingrepen gaan plaatsvinden. Uit het onderzoek blijkt dat eventuele vindplaatsen door middel van een oppervlaktekartering goed zijn op te sporen. KSP Archeologie adviseert een vervolgonderzoek in de vorm van een oppervlaktekartering. Aangezien er nu nog gewassen op het land staan die nog groeien, wordt de vondstzichtbaarheid voor een oppervlakte kartering op het moment slechter. Geadviseerd wordt om deze uit te voeren nadat de gewassen zijn geoogst en de grond is uitgeregend, waarbij wordt geadviseerd om het grasland om te ploegen, zodat ook daar een oppervlaktekartering mogelijk is. Aan de hand van de resultaten van de oppervlaktekartering en de dan hopelijk definitieve ingrepen kan worden bepaald voor welke delen eventueel een aanvullend booronderzoek nodig is om de intactheid van de bodem en de eventuele vindplaatsen te bepalen.

Conclusie

Geadviseerd wordt om nader onderzoek uit te voeren, in de vorm van een oppervlakte kartering. Op basis daarvan kan worden bepaald voor welke delen van het projectgebied eventueel een aanvullend booronderzoek nodig is om de intactheid van de bodem en de eventuele vindplaatsen te bepalen.

4.3.3 Archeologisch vooronderzoek: een inventariserend veldonderzoek (karterend booronderzoek)

Tussen 7 en 17 juni 2021 is een archeologisch vooronderzoek in de vorm van een inventariserend veldonderzoek (karterend booronderzoek) uitgevoerd. Het onderzoeksrapport is separaat bijgevoegd ('Archeologisch vooronderzoek: een inventariserend veldonderzoek (karterend booronderzoek)', RAAP-RAPPORT 5317).

Samenvatting onderzoeksresultaten

In het voorgaande bureauonderzoek is bepaald dat voor het plangebied een hoge archeologische verwachting voor vindplaatsen uit de periode van het laat -paleolithicum tot en met het neolithicum geldt. In het daarop volgende verkennende onderzoek is geconstateerd dat binnen grote delen van het plangebied nog sprake is van een intacte (podzol)bodem. Ook zijn er eerste aanwijzingen voor de aanwezigheid van archeologische vindplaatsen, in de vorm van enkele vuursteenartefacten en fragmenten handgevormd aardewerk die aan het maaiveld zijn gevonden. Aan de oostzijde van het plangebied is een met veen gevulde laagte aanwezig. Door de gemeente Midden-Groningen is bepaald dat voor de delen van het plangebied waar bodemingrepen dieper dan 0,4 m -mv plaats zullen vinden vervolgonderzoek in de vorm van een karterend booronderzoek dient te worden uitgevoerd.

Tijdens het karterende onderzoek zijn binnen het onderzoeksgebied op twee locaties concrete aanwijzingen gevonden voor de aanwezigheid van een archeologische vindplaats uit de steentijd. Langs de rand van een met veen gevulde laagte zijn meerdere vuursteenartefacten aan het maaiveld gevonden en een enkel verbrande brok vuursteen in een boring. Op een zandkop is in een boring een vuursteenafslag gevonden. Binnen het onderzoek is bovendien een tweede met veen opgevulde laagte aanwezig, maar langs de rand daarvan zijn geen concrete aanwijzingen voor een archeologische vindplaats. De organische vulling van de twee binnen het onderzoeksgebied aanwezige laagten is potentieel waardevol voor palynologisch onderzoek. Dergelijke locaties zijn zeldzaam binnen de gemeente Midden-Groningen en omgeving.

Voor de twee aangetoonde archeologische vindplaatsen is de archeologische verwachting zeer hoog. In het overige deel van het onderzoeksgebied zijn geen concrete aanwijzingen voor de aanwezigheid van een

archeologische vindplaats, maar de aanwezigheid van enkele losse oppervlaktevondsten toont aan dat deze wel in de omgeving zijn te verwachten. Vindplaatsen met een beperkte omvang en/of de lage vondstdichtheid zijn met booronderzoek niet op te sporen. Voor de delen van het onderzoeksgebied die niet diep verstoord zijn blijft de archeologische verwachting daarom hoog. Er is geadviseerd om de plannen zodanig aan te passen dat verstoring van de twee vindplaatsen en de met veen opgevulde laagten wordt voorkomen. Hierna zijn enkele wijzigingen in het ontwerp doorgevoerd waardoor de waardevolle locaties grotendeels worden ontzien. Alleen de verstoring door de aanleg van enkele transformatoren en onderstations kan niet worden voorkomen. Hiervoor wordt een opgraving geadviseerd. Voor het overige deel van het onderzoeksgebied wordt in overweging gegeven om gedurende de werkzaamheden de ontgraven delen te inspecteren op de aanwezigheid van eventuele grondsporen, met name haardkuilen, en losse vondsten.

4.3.4 Conclusie

Het projectgebied is voldoende onderzocht. Met het voorliggende plan worden verstoringen van archeologische waarden voorkomen. Alleen de verstoring van archeologische waarden door de aanleg van enkele transformatoren en onderstations kan niet worden voorkomen. Hiervoor is een opgraving geadviseerd. Dit gebeurt tijdens de uitvoering van het project. De civieltechnische werkzaamheden kunnen pas vervolgd worden nadat de betreffende locaties door de leidinggevende archeoloog zijn vrijgegeven. Het voorgenomen plan is daarmee uitvoerbaar m.b.t. het aspect archeologie.

4.4 Cultuurhistorie

Op grond van het Besluit ruimtelijke ordening moeten naast de in de grond aanwezige of te verwachten monumenten, ook cultuurhistorische waarden in het projectgebied worden meegewogen bij een afwijkingsbesluit in het kader van de Wro.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

In het projectgebied bevinden zich geen rijks- of gemeentelijke monumenten. Het plan respecteert daarnaast de landschappelijke kenmerken en verkaveling in het gebied. Er worden, met de realisatie van het zonnenveld geen cultuurhistorische waarden in het geding gebracht.

4.5 Water

De toelichting van een omgevingsvergunning dient, conform artikel 3.1.6, lid 1 onder b van het Besluit ruimtelijke ordening, een beschrijving te bevatten van de wijze waarop in het plan rekening is gehouden met de gevolgen voor de waterhuishouding. In deze paragraaf wordt eerst ingegaan op het voor dit plan relevante waterbeleid. Vervolgens is de huidige en toekomstige waterhuishoudkundige situatie van het projectgebied beoordeeld.

Europees beleid

De Europese Kaderrichtlijn Water (2000/60/EG) is op 22 december 2000 in werking getreden en is bedoeld om in alle Europese wateren de waterkwaliteit chemisch en ecologisch verder te verbeteren. De Kaderrichtlijn Water omvat regelgeving ter bescherming van het binnenlandse oppervlaktewater, overgangswateren (waaronder estuaria worden verstaan), kustwateren en grondwater. Streefdatum voor het bereiken van gewenste waterkwaliteit was 2015. Eventueel kan er, mits goed onderbouwd, uitstel (derogatie) verleend worden tot

uiteindelijk 2027. Voor het uitwerken van de doelstellingen worden er op (deel)stroomgebied plannen opgesteld. In deze (deel) stroomgebied beheersplannen staan de ambities en maatregelen beschreven voor de verschillende (deel)stroomgebieden. Met name de ecologische ambities worden op het niveau van de deelstroomgebieden bepaald.

Rijksbeleid

Het Nationaal Waterplan 2016-2021 is op 10 december 2015 vastgesteld. Dit Nationaal Waterplan geeft de hoofdlijnen, principes en richting van het nationale waterbeleid in de planperiode 2016-2021, met een vooruitblik richting 2050. Het kabinet speelt proactief in op de verwachte klimaatveranderingen op lange termijn, om overstromingen te voorkomen. Binnen de planperiode gaan realistische maatregelen in uitvoering die een antwoord bieden op de opgaven voor de korte termijn en voldoende mogelijkheden openlaten om op langere termijn verdere stappen te zetten. Het kabinet sluit daarmee aan bij de resultaten van het Deltaprogramma. Met deze handelwijze is Nederland koploper en toonaangevend voorbeeld in de wereld. Met dit Nationaal Waterplan zet het kabinet een volgende ambitieuze stap in het robuust en toekomstgericht inrichten van ons watersysteem, gericht op een goede bescherming tegen overstromingen, het voorkomen van wateroverlast en droogte en het bereiken van een goede waterkwaliteit en een gezond ecosysteem als basis voor welzijn en welvaart.

Provinciaal beleid

De provincie werkt nauw samen met Waterschappen om haar ambities te realiseren. Hiervoor hebben de waterschappen eigen regionale waterbeheerplannen opgesteld. De Provinciale Staten hebben de wettelijke bevoegdheid tot het instellen en opheffen van waterschappen, tot regeling van hun gebied, taken, inrichting, samenstelling van hun bestuur en tot de verder reglementering van waterschappen. De manier waarop de waterschappen hun taak uitoefenen is onderhevig aan provinciaal toezicht doordat het waterbeheerplan de goedkeuring van Gedeputeerde Staten behoeft. Dus de provincie stelt de regels en de waterschappen doen verder de uitvoering van het waterbeheer.

Waterschap Hunze en Aa's

Het Waterschap Hunze en Aa's heeft een vastgesteld 'beheerprogramma 2016-2021'. Het waterschap heeft de wettelijke taak om de hoofdlijnen van het beleid en beheer vast te leggen in een beheerplan. Daarmee laat het waterschap zien hoe externe referentiekaders als Kaderrichtlijn Water, Deltaprogramma en de provinciale Omgevingsvisies doorwerken in het beleid en beheer van het waterschap. In het beheerprogramma is aangegeven met welke ambities het waterschap de ontwikkelingen en opgaven op het gebied van veiligheid, voldoende water, en schoon en ecologisch gezond water in hoofdlijnen wil oppakken. Het programma geeft ook inzicht in de stand van zaken en verdere aanpak van de opgaven en maatregelen voor de Kaderrichtlijn Water en Waterbeheer 21e eeuw. Met de vaststelling van dit programma geeft het waterschap zich de plicht om de opgaven en daaraan verbonden maatregelen waar te maken. Daarbij rekening houdend met omstandigheden en situaties die in de komende jaren aanleiding kunnen geven tot bijsturing en dus om een flexibele houding vragen. De gebiedsmaatregelen in dit programma zijn beleidsmatig van aard; de uitwerking daarvan vindt in de komende jaren plaats via afzonderlijke besluitvorming op basis van projectplannen, die met onze omgeving worden afgestemd. Bij het maken van nieuwe ruimtelijke plannen worden de waterbelangen meegenomen, middels de watertoetsproces. De watertoets omvat het hele proces van vroegtijdig informeren, adviseren, afwegen en uiteindelijk beoordelen van waterhuishoudkundige aspecten in ruimtelijke plannen.

Watertoets

Bij ruimtelijke plannen geldt vanaf 1 november 2003 de wettelijke verplichting van een waterparagraaf/watertoets. De watertoets is één van de pijlers van het Waterbeleid voor de 21e eeuw, waarin aan water een meesturende rol in de ruimtelijke ordening is toegekend. Het doel van een waterparagraaf is een

samenhangend beeld te geven van de wijze waarop in het plan rekening is gehouden met duurzaam waterbeheer en de gevolgen van het plan voor de waterhuishouding. Het voorkomen van negatieve effecten op de waterhuishouding staat bij de watertoets voorop. Dan pas komen inrichtingsmaatregelen en compensatie in beeld.

Het voorliggende plan heeft geen negatieve gevolgen voor de waterhuishouding. Onder de zonnepanelen wordt geen gesloten verharding aangelegd, waardoor het regenwater vrij kan infiltreren. Compensatie van verharding is daardoor ook niet aan de orde. De toename van verhard oppervlak is aanmerkelijk minder dan de grens van 1500 m². Er komt geen afvalwater vrij. Het plan heeft dan ook geen schadelijke gevolgen voor de waterkwaliteit en ecologie. Het projectgebied bevindt zich niet binnen een beschermingszone of herinrichtingszone langs een waterloop, primair watergebied, invloedzone zuiveringstechnisch werk of retentiecompensatiegebied. Betreffende de watergangen die door het projectgebied lopen van het waterschap, wordt de beschermingszone van 5 meter gerespecteerd. Binnen het projectgebied liggen ook schouwsloten. Schouwsloten zijn sloten die niet in eigendom zijn van het waterschap, maar een belangrijke lokale functie vervullen voor de afwatering van een groter gebied, meerdere eigenaren en/of belangen van derden. Vanwege deze afwateringsfunctie is het van belang dat een schouwslot goed onderhoud heeft. De eigenaren van schouwsloten zijn verplicht het benodigde doorstroomprofiel jaarlijks schoon te houden en het waterschap ziet hierop toe via de schouw. Het profiel van een schouwslot mag niet zonder toestemming van het waterschap gewijzigd worden (Keur Waterschap Hunze en Aa's). In het voorliggende plan worden natuurvriendelijke oevers gerealiseerd. Het projectgebied ligt (deels) in een overstromingsgevoelig gebied (vanuit de boezem). Het voorliggende plan betreft de realisatie van een zonneveld. In en rond het zonneveld verblijven niet permanent mensen, maar alleen heel af en toe (bij onderhoud). Daarnaast is de locatie vanaf een toegangsweg goed te bereiken, waardoor bereikbaarheid en zelfredzaamheid bij calamiteiten verzekerd is. Extra maatregelen en/of voorzieningen zijn dan ook niet noodzakelijk.

Het projectgebied ligt in het beheersgebied van het Waterschap Hunze en Aa's. Voor het doorlopen van de watertoets gebruikt dit waterschap de website www.dewatertoets.nl. Het Waterschap is op 18 juni 2020 geïnformeerd over het plan door gebruik te maken van deze digitale watertoets. Uit de watertoets (separaat bijgevoegd) blijkt dat de 'normale procedure' hier geldt. Hiertoe heeft nadere afstemming plaatsgevonden met het waterschap, o.a. in het 'Maatwerk-proces'. Het waterschap heeft ingestemd met het voorliggende plan.

4.6 Conclusie

Met de voorgenomen ontwikkeling worden de aanwezige waarden niet aangetast. Alleen de verstoring van archeologische waarden door de aanleg van enkele transformatoren en onderstations kan niet worden voorkomen. Hiervoor is een opgraving geadviseerd. Dit gebeurt tijdens de uitvoering van het project. De civieltechnische werkzaamheden kunnen pas vervolgd worden nadat de betreffende locaties door de leidinggevende archeoloog zijn vrijgegeven. Er kan redelijkerwijs worden aangenomen dat het plan uitvoerbaar is op het gebied van ecologie, archeologie, cultuurhistorie en water.

5 Milieuaspecten

5.1 Inleiding

Nieuwe initiatieven hebben te maken met milieuaspecten. Een aantal van deze milieuaspecten zijn ruimtelijk relevant. In dit hoofdstuk wordt achtereenvolgens ingegaan op:

- Bodem
- Geluid
- Luchtkwaliteit
- Externe veiligheid
- Bedrijven en milieuzonering
- Verkeer en parkeren
- Vormvrije m.e.r.-beoordeling
- Leidingen
- Lichtreflectie
- Elektromagnetische straling
- Warmteontwikkeling

5.2 Bodem

Met betrekking tot het aspect bodem zijn de Wet bodembescherming, de Wet milieubeheer en het Besluit Bodemkwaliteit van belang. Bij de verlening van een omgevingsvergunning in afwijking van het bestemmingsplan dient te worden bepaald of de aanwezige bodemkwaliteit past bij het toekomstige gebruik.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

In het projectgebied zijn geen bodemverontreinigingen bekend (zie ook figuur 10). Een direct aangrenzend perceel aan de noordwestelijke kant is aangemerkt als 'voldoende onderzocht / gesaneerd'. Het perceel betreffende het gasstation is aangemerkt als 'saneringsactiviteit'.

Figuur 10: Weergave kaart bodemloket (www.bodemloket.nl)

Het zonneveld wordt gevormd door bouwwerken, waar geen personen verblijven. Daarnaast zijn er geen grootschalige bodemingrepen aan de orde. De realisatie van een zonneveld brengt niet direct risico's m.b.t. bodemvervuiling met zich mee.

De grond binnen het projectgebied wordt nu gebruikt als vrij intensief gebruikte landbouwgrond. Het bodemleven zal hierdoor minimaal zijn. Na het uitvoeren van de werkzaamheden ter oprichting van het project zal de bodem verder niet worden aangetast. Overigens zijn de werkzaamheden ook gering van diepte. Realisatie van een zonneveld met gedeeltelijk kruidenrijk grasland als vaste onderbegroeiing kan op deze plek voor de komende decennia een stabiele situatie bieden waar geen chemicaliën (kunstmest of gewasbeschermingsmiddelen) worden toegepast. Dit biedt kansen voor verbetering van het bodemleven, de bodemstructuur, verbetering van het zelfreinigend vermogen en daarnaast extra habitat voor bestuivers en plaagbestrijders. Er zijn derhalve geen nadelige effecten voor de bodem te verwachten.

Gelet op voorgaande bevindingen wordt gesteld dat het aspect bodemkwaliteit geen probleem zal opleveren voor de ontwikkeling van een zonneveld. Met betrekking tot het aspect bodem wordt de voorgenomen ontwikkeling uitvoerbaar geacht.

5.3 Geluid

Voor de beoordeling van het onderdeel geluid moet in algemene zin aan de volgende punten worden voldaan:

- de normen uit de Wet geluidhinder worden in acht genomen;
- bedrijven in de omgeving worden niet in hun bedrijfsvoering belemmerd;
- op en rond het projectgebied blijft sprake van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

Wet geluidhinder

Per 1 januari 2007 is de gewijzigde Wet geluidhinder (Wgh) in werking getreden. Hierin staat dat inzichtelijk moet worden gemaakt welke geluidsbronnen in het gebied aanwezig zijn en wat de geluidsbelasting is voor woningen en andere geluidsgevoelige bestemmingen zoals onderwijsgebouwen, ziekenhuizen en verpleeghuizen. Op basis van de Wet geluidhinder (Wgh) zijn er drie geluidsbronnen waarmee bij nieuwe ruimtelijke plannen rekening gehouden dient te worden: wegverkeer-, railverkeer- en industrielawaai. Artikel 76 Wgh verplicht er toe om bij ruimtelijke ontwikkelingen die betrekking hebben op gronden binnen een geluidzone terzake van de geluidsbelasting van de gevel van geprojecteerde geluidsgevoelige bestemmingen de grenswaarden uit de Wgh in acht te nemen.

Op deze locatie wordt geen geluidsgevoelige bestemming toegevoegd. Het zonneveld hoeft dan ook niet beschermd te worden tegen geluidsoverlast. Ook is er geen sprake van industrielawaai vanuit het nieuw te realiseren zonneveld. In het projectgebied worden zonnepanelen geplaatst. Deze zonnepanelen produceren geen geluid. Daarnaast worden er ook geen installaties opgenomen die een wezenlijke geluidsemisatie veroorzaken waardoor nader onderzoek noodzakelijk is. De transformatoren worden op ruime afstand van de dichtstbijzijnde geluidsgevoelige bestemmingen (woonhuizen) geplaatst. Daarnaast is er vanwege de hellende positie van de panelen geen wezenlijke reflectie van omgevingsgeluid. Door de hellende positie kaatst geluid omhoog. Een akoestisch onderzoek is dan ook niet noodzakelijk.

Bedrijven in de omgeving

Binnen het projectgebied wordt geen nieuwe geluidgevoelige bestemming gerealiseerd. Bestaande bedrijven worden niet extra belemmerd.

Woon- en leefklimaat

Het inkoopstation en de transformatorstations hebben een bronvermogen van maximaal 10,0 MVA. De omvormers, die ook nog enig geluid kunnen produceren, hebben een bronvermogen van 100 kW per stuk. In de VNG-uitgave 'Bedrijven en milieuzonering' is dit gelijk te stellen aan de activiteit 'elektriciteitsdistributiebedrijven met transformatorvermogen tot 10 MVA'. Voor deze activiteit is in de richtafstandentabel voor het aspect geluid 30 meter opgenomen. Dit betekent dat wordt geadviseerd om, op basis van een goede ruimtelijke ordening, een afstand van minimaal 30 meter aan te houden met geluidsgevoelige functies. Het inkoopstation en de transformatorstations worden op een veel grotere afstand van bestaande woningen gesitueerd. Ditzelfde geldt voor de omvormers. Met betrekking tot geluid blijft dan ook een aanvaardbaar woon- en leefklimaat aanwezig.

5.4 Luchtkwaliteit

Het wettelijk kader met betrekking tot de luchtkwaliteit is sinds 2007 vastgelegd in hoofdstuk 5 van de Wet milieubeheer (Wm) en in de algemene maatregel van bestuur: 'Niet in betekende mate bijdragen' (Besluit NIBM) en de ministeriële regeling NIBM (Regeling NIBM). In titel 5.2 van de Wm is het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) geregeld. In dit programma staat onder andere beschreven wanneer en hoe overschrijding van luchtkwaliteitsnormen moet worden aangepakt. In het programma wordt rekening gehouden met nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. Ontwikkelingen die binnen het programma passen hoeven niet te worden getoetst aan de luchtkwaliteitsnormen.

Voor ontwikkelingen die niet in betekende mate bijdragen aan luchtverontreiniging, hoeft geen onderzoek te worden gedaan naar de luchtkwaliteit.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Op grond van de NIBM-tool is een ontwikkeling 'in betekende mate' bij een toename van het aantal verkeersbewegingen met ruim 800 per dag (met 5% aandeel vrachtverkeer). De voorgenomen ontwikkeling betreft de realisatie van een zonneveld. De verkeersbewegingen die de ontwikkeling van een zonneveld met zich mee brengt, zijn alleen tijdens de aanlegfase merkbaar. In deze fase zal er tijdelijk sprake zijn van een grotere toename van verkeersbewegingen. Nadat de bouw van het park is afgerond daalt het aantal verkeersbewegingen weer naar de oude situatie.

Zelfs tijdens de bouwperiode zal het aantal verkeersbewegingen ruimschoots onder de 800 per dag blijven. Daardoor leidt de ontwikkeling niet tot een verslechtering van de luchtkwaliteit én kan de ontwikkeling niet als 'in betekende mate' worden gezien.

Gelet op het voorgaande wordt gesteld dat nader onderzoek naar het aspect luchtkwaliteit niet noodzakelijk is.

5.5 Externe veiligheid

Algemeen

Externe veiligheid richt zich op het beheersen van risico's bij onder meer productie, opslag, transport en gebruik van gevaarlijke stoffen. Dergelijke activiteiten leggen beperkingen op aan de omgeving. Door maatregelen kunnen de afstanden worden verkleind. Er wordt onderscheid gemaakt tussen plaatsgebonden risico en groepsrisico. Het groepsrisico heeft een oriënterende waarde, voor het plaatsgebonden risico geldt een

grenswaarde voor kwetsbare objecten en een richtwaarde voor beperkt kwetsbare objecten. De grenswaarde mag niet worden overschreden.

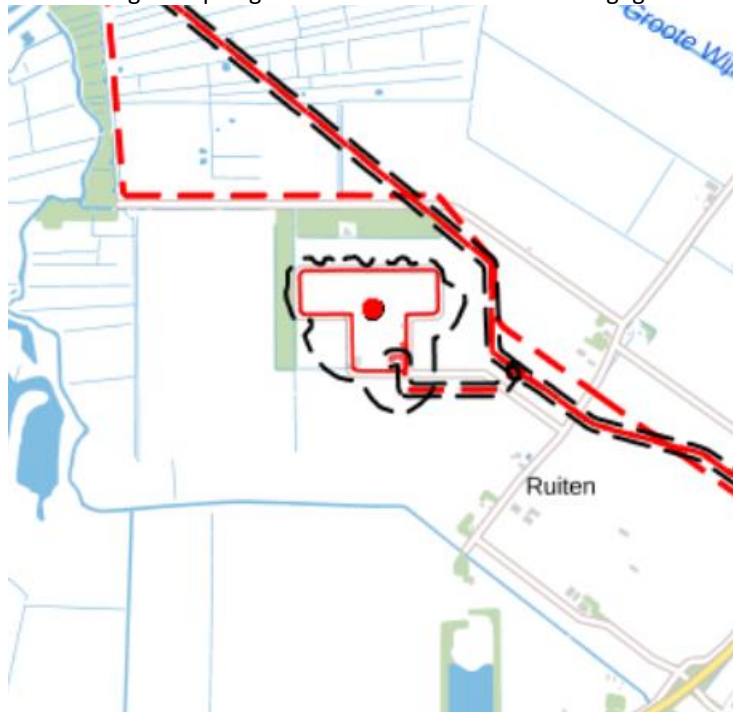
Voor de oriënterende waarde en richtwaarde geldt dat afwijken alleen met een dergelijke motivering is toegestaan. Het aspect externe veiligheid betreft het risico op een ongeval waarbij een gevaarlijke stof aanwezig is. Deze gevaarlijke stoffen kennen twee verschillende bronnen. Dit zijn de stationaire (chemische fabriek, lpg-tankstation) en de mobiele (tankwagens, gasleidingen) bronnen.

Er wordt getoetst aan de volgende wet- en regelgeving:

- Voor inrichtingen (bedrijven) wordt getoetst aan het besluit Externe veiligheid inrichtingen (BEVI) en de bijbehorende regeling.
- Voor transportroutes over weg, water en spoor wordt getoetst aan het Besluit externe veiligheid transportroutes (BEVT).
- Voor buisleidingen wordt getoetst aan het Besluit externe veiligheid buisleidingen (BEVB).

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Om in beeld te brengen of er in het projectgebied of in de nabijheid daarvan risicobronnen aanwezig zijn, is de risicokaart geraadpleegd. Een uitsnede daarvan is weergegeven in figuur 11.

Figuur 31: Uitsnede risicokaart Nederland

Uit de risicokaart blijkt dat in het projectgebied geen risicovolle inrichtingen, transportassen (spoor, weg, water) of transportleidingen aanwezig zijn. Het projectgebied ligt aan de noordoostelijke punt wel binnen de risicocontour van het gasstation. Dit gasstation is echter buiten gebruik en wordt ontmanteld. Bovendien neemt het aantal personen binnen het projectgebied niet toe, waardoor er geen effecten op de externe veiligheidssituatie zijn. Met betrekking tot externe veiligheid zijn dan ook geen belemmeringen aan de orde en kan aanvullend onderzoek achterwege blijven.

Een zonneveld is geen gevoelig object of inrichting dat formeel een veiligheidscontour kent. Wel betreft een zonneveld een inrichting dat energie in de vorm van elektriciteit opwekt en op het elektriciteitsnet levert. Om de veiligheid te waarborgen komt er een (transparant) hek rondom een deel van het zonneveld. Dit hekwerk is 2

meter hoog en staat op ruime afstand van de zonnepanelen waardoor personen niet bij de zonnepanelen kunnen. Daarnaast wordt het zonneveld niet openbaar toegankelijk. Het park kan enkel middels een afgesloten poort worden betreden ten behoeve van regulier beheer en onderhoud. Daarnaast wordt het zonneveld geaard en worden elektriciteitskabels ondergronds aangelegd.

5.6 Bedrijven en milieuzonering

Zowel de ruimtelijke ordening als het milieubeleid stellen zich ten doel een goede kwaliteit van het leefmilieu te handhaven en te bevorderen. Dit gebeurt onder andere door milieuzonering. Onder milieuzonering verstaan we het aanbrengen van een voldoende ruimtelijke scheiding tussen milieubelastende bedrijven of inrichtingen enerzijds en milieugevoelige functies als wonen en recreëren anderzijds. De ruimtelijke scheiding bestaat doorgaans uit het aanhouden van een bepaalde afstand tussen milieubelastende en milieugevoelige functies. Die onderlinge afstand moet groter zijn naarmate de milieubelastende functie het milieu sterker belast. Milieuzonering heeft twee doelen:

- het voorkomen of zoveel mogelijk beperken van hinder en gevaar bij woningen en andere gevoelige functies;
- het bieden van voldoende zekerheid aan bedrijven dat zij hun activiteiten duurzaam onder aanvaardbare voorwaarden kunnen uitoefenen.

Voor het bepalen van de aan te houden afstanden wordt in eerste instantie doorgaans de VNG-uitgave 'Bedrijven en Milieuzonering' uit 2009 gehanteerd, waarin richtafstanden voor de ruimtelijk relevante milieuaspecten geur, stof, geluid en gevaar zijn opgenomen.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

De voorgenomen inrichting van de betrokken gronden als zonneveld levert geen hinder of gevaar op voor omliggende gevoelige functies. Het inkoopstation en de transformatorstations hebben een bronvermogen van maximaal 10,0 MVA. De omvormers, die ook nog enig geluid kunnen produceren, hebben een bronvermogen van 100 kW per stuk. In de VNG-uitgave 'Bedrijven en milieuzonering' is dit gelijk te stellen aan de activiteit 'elektriciteitsdistributiebedrijven met transformatorvermogen tot 10 MVA'. Voor deze activiteit is in de richtafstandentabel voor het aspect geluid 30 meter opgenomen. Dit betekent dat wordt geadviseerd om, op basis van een goede ruimtelijke ordening, een afstand van minimaal 30 meter aan te houden met geluidsgevoelige functies. Het inkoopstation en de transformatorstations worden op een veel grotere afstand van bestaande woningen gesitueerd. Ditzelfde geldt voor de omvormers. Met betrekking tot geluid blijft dan ook een aanvaardbaar woon- en leefklimaat aanwezig.

Anderzijds betreft een zonneveld geen gevoelige functie. Een zonneveld hoeft qua milieuzonering niet beschermd te worden tegen eventuele milieubelastende functies in het omliggende gebied.

5.7 Verkeer en parkeren

De ontwikkeling van een zonneveld heeft geen grote gevolgen voor het verkeer en parkeren. Het zonneveld moet voornamelijk in de aanlegfase en in de ontmantelingsfase bereikt worden via de Kooiweg. Op het bestaande erf, en binnen het projectgebied, is voldoende ruimte voor het parkeren.

5.8 Vormvrije m.e.r.-beoordeling

Op 1 april 2011 is het gewijzigde Besluit milieueffectrapportage in werking getreden. Een belangrijke wijziging betreft het indicatief maken van de drempelwaarden in onderdeel D (betreft de m.e.r.-beoordeling) van de bijlage bij het Besluit milieueffectrapportage. Concreet betekent dit dat het bevoegd gezag zich er nog steeds van moet vergewissen of activiteiten geen aanzienlijke milieugevolgen kunnen hebben, ook wel genoemd de 'vergewisplicht'. Het komt er op neer dat voor elk besluit of plan dat betrekking heeft op activiteiten die voorkomen op de D-lijst, deze geeft aan of er voor activiteiten en projecten beoordeeld moet worden of er een m.e.r. gemaakt moet worden. Voor projecten of activiteiten die beneden de drempelwaarden vallen moet een toets worden uitgevoerd of belangrijke nadelige milieugevolgen kunnen worden uitgesloten. Voor deze toets wordt de term vormvrije m.e.r.-beoordeling gehanteerd. Deze vormvrije m.e.r.-beoordeling kan tot twee conclusies leiden:

- belangrijke nadelige milieugevolgen zijn uitgesloten: er is geen m.e.r.-beoordeling noodzakelijk;
- belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu zijn niet uitgesloten: er moet een m.e.r.-beoordeling plaatsvinden of er kan direct worden gekozen voor m.e.r.

De toetsing in het kader van de vormvrije m.e.r.-beoordeling dient te geschieden aan de hand van de selectiecriteria in bijlage III van de EEG-richtlijn milieueffectbeoordeling. In deze bijlage staan drie hoofdcriteria centraal:

- de kenmerken van het project;
- de plaats van het project;
- de kenmerken van de potentiële effecten.

Het project maakt een functiewijziging naar een zonneveld mogelijk. De voorgenomen ontwikkeling is niet opgenomen in de D-lijst van het Besluit m.e.r. Het zonneveld betreft bijvoorbeeld geen landinrichtingsproject (D9). De ontwikkeling van een zonneveld valt pas onder deze categorie als deze onderdeel uitmaakt van een groter landinrichtingsproject (het project dient een voldoende substantieel karakter te hebben). Ook valt het project niet onder categorie D22.1. Hiervan is sprake bij de oprichting, wijziging of uitbreiding van een industriële installatie bestemd voor de productie van elektriciteit, stoom en warm water. Het zonneveld wekt alleen energie op. Verder is categorie D11.2 niet van toepassing, aangezien het geen stedelijk ontwikkelingsproject betreft en het zonneveld een relatief beperkt oppervlak beslaat.

Voor de volledigheid verwijzen wij ook naar de uitspraak van de rechtbank Overijssel van 19 september 2018 en zaaknummer 18_689, waarin bevestigd wordt dat een vergelijkbaar project niet valt binnen de categorie D van het Besluit m.e.r. en er geen beoordeling nodig is. Deze uitspraak is op 14 augustus 2019 bevestigd door de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State en na te zien onder het zaaknummer 2019:2770.

Voor het voorgenomen plan is geen m.e.r.-beoordeling of vormvrije m.e.r. benodigd. Het zonneveld valt niet onder het Besluit milieueffectrapportage. Aangezien het plan wel kenmerken vertoont van diverse beoordelingscategorieën zoals hiervoor omschreven, getuigt het van een goede en zorgvuldige ruimtelijke ordening en belangenafweging om voornoemde beoordeling van milieueffecten te doen. Hiertoe is deze vormvrije m.e.r. beoordeling wel opgesteld en separaat bijgevoegd (Vormvrije MER Zonneveld Woudbloem).

De conclusie is dat het zonneveld wordt aangelegd met respect voor de bodem en door de open cultuur is hier geen schade te verwachten. De constructie wordt zodanig aangelegd dat er geen schade ontstaat en het systeem makkelijk demontabel is. De locatie is onderzocht op het gebied van aanwezige ecologische waarden. Hieruit blijkt dat het gebied geschikt is voor planontwikkeling. De locatie is niet gelegen in een Natura 2000-gebied,

Natuur Netwerk Nederland-zonering of andere beschermde gebieden. Het realiseren van het zonneveld op de planlocatie is goed onderzocht in het kader van de onderzoeken welke deel uit maken van de voorliggende ruimtelijke onderbouw. Resumerend zullen er zowel tijdens de aanlegfase, als tijdens de gebruiksfase, als tijdens de ontmantelingsfase, geen significante negatieve effecten bestaan voor het milieu.

5.9 Lichtreflectie

Om schittering/lichtreflectie van zonnepanelen tegen te gaan wordt een anti reflectie coating of folie toegepast. Dit zal hinderlijke reflectie voorkomen tijdens normale weersituaties. Daarnaast wordt het zonneveld zo goed mogelijk landschappelijk ingepast met inheems plantmateriaal, en aan de zuidoostzijde, de kant van de Groenedijk, wordt een grondwal aangelegd.

Daarnaast heeft Qing Sustainable een tool ontwikkelt om voor omwonenden van een zonneveld te bepalen of zij mogelijk last zullen krijgen van hinderlijke reflectie vanuit een zonneveld. De tool kan aangeven hoeveel minuten, vanaf welke oriëntatie en op welk moment van het jaar er mogelijke reflectie optreedt. Hiermee kan de ontwikkelaar of landschapsarchitect van het zonneveld dan rekening houden in het inplannen van beplanting en de oriëntatie van de zonnemodules.

Met deze tool heeft Qing Sustainable de mogelijkheid van schittering op omliggende erven aan de Groenedijk onderzocht. Hierbij is geen rekening gehouden met vegetatie tussen de woningen en de panelen. van het onderzoek is dat geen sprake zal zijn van directe schittering/lichtreflectie. Het rapport is opgenomen als separate bijlage.

5.10 Elektromagnetische straling

Zowel bij de omvormers als de transformatoren zullen extreem laagfrequente elektromagnetische velden (ELF) vrijkomen. Ten aanzien van elektromagnetische straling bij hoogspanningsmasten hanteert de overheid een voorzorgprincipe waarbij een grens wordt aangehouden van 0,4 micro Tesla (μT). Dit voorzorgprincipe dient daarmee ook gehanteerd te worden bij de ontwikkeling van een zonnepark, door de afstand van een zonnepark tot woningen en andere gevoelige bestemmingen zodanig te laten zijn dat de magnetische veldsterkte bij de gevoelige bestemmingen niet boven de advieswaarde van 0,4 μT komt. In het RIVM 'Verkenning van extreem-laagfrequente (ELF) magnetische velden bij verschillende bronnen' (RIVM-rapport 609300011/2009) wordt aandacht besteed aan elektromagnetische velden als gevolg van de aanwezigheid van transformatorstations. De sterkte van deze velden neemt sterk af wanneer de afstand tot de bron groter wordt. Uit het onderzoek blijkt dat 0,4 μT wordt bereikt op een afstand van maximaal 7 m van onderzochte transformatorstations. Gezien de relatief grote afstand van zowel omvormers als de transformatoren tot de dichtstbijzijnde woningen mag redelijkerwijs worden aangenomen dat elektromagnetische straling geen gezondheidsrisico vormt.

5.11 Warmteontwikkeling

Recente studies (o.a. Analysis of the potential for a heat Island Effect in Large Solar Farms, Columbia University) hebben onderzocht of er bij zonneparken sprake is van '(Urban) Heat Island Effects'. Uit onderzoeken is gebleken dat er onder bepaalde condities sprake kan zijn van een hogere temperatuur direct boven zonneparken. Direct rondom zonneparken zijn eventuele temperatuurverschillen deels, danwel geheel te verwaarlozen, afhankelijk

van de windrichting en eventuele neerslag. Het is dan ook niet te verwachten dat er sprake zal zijn van significante temperatuurverschillen in de omgeving van het zonnepark, door de komst van dit zonnepark. Daarbij komt dat er in dit specifieke plan is gekozen voor een zuidopstelling, met begroeiing tussen de panelen. Ook wordt er in en om het zonnepark relatief veel beplanting toegevoegd. Dit zorgt ervoor dat afkoeling door verdamping blijft plaatsvinden. Er is op dit moment nog geen wet- en/of regelgeving omtrent '(Urban) Heat Island Effects' in Nederland.

5.12 Conclusie

In dit hoofdstuk zijn alle relevante milieuaspecten beschreven. Hieruit kan worden geconcludeerd dat de voorgenomen ontwikkeling geen milieubelemmeringen met zich meebrengt.

6 Uitvoerbaarheid

6.1 Inleiding

Dit hoofdstuk beschrijft de uitvoerbaarheid van het te ontwikkelen plan. De ruimtelijke uitvoerbaarheid, de maatschappelijke uitvoerbaarheid en de economische uitvoerbaarheid wordt beschreven.

6.2 Ruimtelijke uitvoerbaarheid

In voorgaande hoofdstukken is beschreven hoe het voorgenomen project past binnen het van toepassing zijnde overheidsbeleid. Geconstateerd is dat er geen omgeving- en milieukundige belemmeringen zijn. Ruimtelijk is de voorgenomen ontwikkeling daarmee uitvoerbaar.

6.3 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Omgevingsproces

Er is een uitgebreid omgevingsproces gevoerd. Zo zijn keukentafelgesprekken gehouden met direct omwonenden, is overleg geweest met belanghebbende overheden en organisaties (zoals het waterschap en Staatsbosbeheer) en zijn enkele informatieavonden (waaronder digitaal) georganiseerd. Deze overleggen hebben mede geleid tot het uiteindelijke plan. Het omgevingsproces is uitgebreid weergegeven in bijgevoegd document 'Zonnepark Woudbloem, Omgevingsproces & participatie mogelijkheden'.

Vooroverleg

Het voorgenomen plan is afgestemd met de provincie Groningen en het Waterschap Hunze en Aa's.

Zienswijzen

De ontwerp omgevingsvergunning wordt voor de duur van zes weken voor zienswijzen ter inzage gelegd. Na deze termijn wordt het resultaat van de terinzagelegging in deze ruimtelijke onderbouwing weergegeven.

6.4 Economische uitvoerbaarheid

Kostenverhaal gemeente

De kosten voor de gemeentelijke organisatie worden verhaald via leges.

Financiering zonneveld

De ontwikkeling van zonnevelden doen initiatiefnemers voor eigen rekening en risico. Hierbij wordt SDE++ subsidie aangevraagd die voor dit type projecten is bedoeld.

6.5 Conclusie

Uit de voorgaande paragrafen blijkt dat het voorgenomen plan ruimtelijk, maatschappelijk, en economisch uitvoerbaar is. De voorgenomen ontwikkeling kan dus worden gerealiseerd.